

Brusel 19. června 2026
(OR. en)

10602/26

Interinstitucionální spis:
2025/0059 (COD)

CODEC 1194
MIGR 164
JAI 834
COMIX 148
RELEX 850
PE 85

INFORMATIVNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí společný systém navrácení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES – výsledek prvního čtení v Evropském parlamentu (Štrasburk 15. až 18. června 2026)

I. ÚVOD

V souladu s ustanoveními článku 294 SFEU a se společným prohlášením o praktických opatřeních pro postup spolurozhodování¹ se uskutečnila řada neformálních kontaktů mezi Radou, Evropským parlamentem a Komisí za účelem dosažení dohody ohledně tohoto návrhu v prvním čtení.

¹ Úř. věst. C 145, 30.6.2007, s. 5.

V této souvislosti předložil předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) Javier ZARZALEJOS (PPE, ES) jménem dotčeného výboru jednu kompromisní změnu výše uvedeného návrhu nařízení (změna č. 4), k němuž zpravodaj Malik AZMANI (Renew, NL) vypracoval návrh zprávy. Tato změna byla dohodnuta během výše uvedených neformálních kontaktů. Kromě toho politické skupiny Verts/ALE a Levice předložily návrhy na zamítnutí návrhu Komise (změny č. 2 a 3). Politická skupina Renew předložila procesní návrh² a výbor LIBE předložil žádost o dílčí hlasování o návrhu legislativního aktu, o němž se má hlasovat pouze v případě, že bude procesní návrh přijat.

II. HLASOVÁNÍ

Při hlasování dne 17. června 2026 plenární zasedání přijalo kompromisní změnu výše uvedeného návrhu nařízení (změna č. 4). Žádné další změny přijaty nebyly.

Takto pozměněný návrh Komise s výhradou finalizace právníky-lingvisty představuje postoj Evropského parlamentu v prvním čtení, který je uveden v jeho legislativním usnesení obsaženém v příloze této poznámky³.

Tento postoj odpovídá dohodě, které bylo mezi orgány dosaženo. Po posouzení znění právníky-lingvisty by proto Rada měla být s to postoj Evropského parlamentu schválit.

Daný akt by poté byl přijat ve znění, které odpovídá postoji Parlamentu.

² Podle čl. 60 odst. 3 mohou skupina nebo poslanci dosahující nízké prahové hodnoty požádat, aby namísto předběžné dohody hlasovalo plenární zasedání o změnách návrhu legislativního aktu.

³ V postoji Parlamentu uvedeném v legislativním usnesení jsou vyznačeny změny oproti návrhu Komise. Text doplněný do znění Komise je vyznačen *tučnou kurzívou*. Vypuštěný text je označen symbolem „■“.

P10_TA(2026)0207

Společný systém navrácení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii (nařízení o návratu)

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. června 2026 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí společný systém navrácení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES (COM(2025)0101 – C10-0047/2025 – 2025/0059(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2025)0101),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C10-0047/2025),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na odůvodněné stanovisko předložené francouzským Senátem v rámci protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality uvádějící, že návrh legislativního aktu není v souladu se zásadou subsidiarity,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 18. září 2025¹,
 - po konzultaci s Výborem regionů,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 75 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 10. června 2026 zavázal schválit tento postoj podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 60 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A10-0048/2026),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným

¹ Úř. věst. C, C/2026/33, 16.1.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj>.

textem, podstatně jej změnit nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;

3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 17. června 2026 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/..., kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES*

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 79 odst. 2 písm. c) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,

v souladu s řádným legislativním postupem³,

* DOSUD NEPROBĚHLA PRÁVNĚ JAZYKOVÁ REDAKCE TOHOTO TEXTU.

¹ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

² Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³ Postoj Evropského parlamentu ze dne 17. června 2026.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva by Unie měla mít společnou politiku v oblasti navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v Unii. Účinná návratová politika je klíčovou součástí důvěryhodného systému řízení migrace.
- (2) V tomto nařízení je stanoven společný systém pro navracení státních příslušníků třetích zemí ***neoprávněně pobývajících v členských státech*** spočívající ve společném řízení o návratu, ***v účinné spolupráci se třetími zeměmi, v povinnostech pro neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí, v souboru nástrojů pro řízení jejich účinného navracení, včetně pobídek k návratu, a*** ve spolupráci ■ mezi členskými státy.

- (2a) *V souladu s článkem 72 Smlouvy o fungování Evropské unie není tímto nařízením dotčen výkon úkolů členských států týkajících se udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti.*
- (3) S cílem přispět k uplatňování komplexního přístupu stanoveného v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351⁴ by měl být zaveden společný systém pro účinné řízení návratu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Tento *společný* systém by měl být založen na integrované tvorbě politiky, aby byla zajištěna soudržnost a účinnost akcí a opatření přijatých Uníí a jejími členskými státy jednajícími v rámci svých příslušných pravomocí.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L 222, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

- (4) Evropská rada soustavně poukazuje na význam rozhodných opatření na všech úrovních za účelem navýšení počtu návratů z Evropské unie a jejich usnadnění a urychlení. V říjnu 2024 vyzvala Evropská rada Komisi, aby co nejdříve předložila nový legislativní návrh.
- (5) Ve strategických směrech pro legislativní a operativní plánování v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva přijaté Radou pro spravedlnost a vnitřní věci dne 12. prosince 2024 se připomíná, že úspěšná návratová politika je základním pilířem komplexního a důvěryhodného azylového a migračního systému Unie. Za tímto účelem obsahují výzvu k vypracování a uplatňování asertivnějšího a komplexnějšího přístupu k navracení, a to urychlenou modernizací právního rámce.

- (6) Účinná návratová politika by měla zajistit soudržnost s Paktem o migraci a azylu a přispět k jeho integritě a napomoci řízení nedovoleného přistěhovalectví do Unie a **bránění** neoprávněnému pohybu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy ■ při souběžném dodržování základních práv.
- (7) Unie a její členské státy zvyšují úsilí o zefektivnění návratové politiky. Navzdory tomuto úsilí stávající právní rámec tvořený směrnicí Rady 2001/40/ES⁵ a směrnicí 2008/115/ES⁶ již neodpovídá potřebám migrační politiky Unie **a legislativním a operativním potřebám, které mají zajistit účinné navracení**. Od přijetí směrnice 2008/115/ES v roce 2008 prošly prostor svobody, bezpečnosti a práva a migrační politika Unie značným vývojem. Právo EU v oblasti migrace se posunulo od právních předpisů s minimálními standardy ke sbližování postupu členských států. Komise usilovala o reformu pravidel pro navracení v roce 2018 návrhem na přepracování směrnice o navracení⁷. Komise se rovněž snažila podpořit členské státy při využívání flexibility směrnice 2008/115/ES prostřednictvím doporučení (EU) 2017/2338⁸ a (EU) 2023/682⁹. Stávající právní rámec však narazil na své meze.

⁵ Směrnice Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 149, 2.6.2001, s. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj>)

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁷ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění), Brusel, 12.9.2018, COM(2018)0634 final, 2018/0329(COD).

⁸ Doporučení Komise (EU) 2017/2338 ze dne 16. listopadu 2017 o zavedení společné „příručky k navracení osob“, kterou mají příslušné orgány členských států používat při plnění úkolů souvisejících s navracením osob (Úř. věst. L 339, 19.12.2017, s. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁹ Doporučení Komise (EU) 2023/682 ze dne 16. března 2023 ke vzájemnému uznávání rozhodnutí o navracení a k urychlení navracení při provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, C/2023/1763 (Úř. věst. L 86, 24.3.2023, s. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>).

- (8) Mělo by být zavedeno přísné ■ společné řízení pro účinné navracení, které zajistí, aby státní příslušníci třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště na území členských států, byli **bez zbytečného odkladu** navraceni humánním **a trvalým** způsobem a při plném dodržování základních práv a mezinárodního práva. Jasná a transparentní pravidla platná ve všech členských státech by měla poskytovat jistotu dotyčnému státnímu příslušníkovi třetí země a příslušným orgánům. Je důležité zjednodušit, usnadnit a urychlit řízení o návratu a zajistit, aby navracení nebylo mařeno **mimo jiné** neoprávněným pohybem do jiných členských států.
- (9) Uplatňováním pravidel podle tohoto nařízení by neměla být dotčena pravidla pro přístup k mezinárodní ochraně podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348¹⁰. V příslušných případech jsou pravidla stanovená v tomto nařízení doplněna zvláštními pravidly, jež propojují zamítavá rozhodnutí o azylu a rozhodnutí o návratu, pokud jde o vydání těchto rozhodnutí a opravné prostředky, podle nařízení (EU) 2024/1348, a řízením o návratu na hranicích podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349¹¹.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L **2024/1348**, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí řízení o návratu na hranicích a kterým se mění nařízení (EU) 2021/1148 (Úř. věst. L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Toto nařízení respektuje základní práva státních příslušníků třetích zemí a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 doplněnou Newyorským protokolem ze dne 31. ledna 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“). Mělo by být uplatňováno v souladu s Listinou, obecnými zásadami práva Unie a příslušným mezinárodním právem.
- (11) Měla by být dodržována zásada nenavrácení a zákaz hromadného vyhoštění stanovené v článku 19 Listiny ■. Nikdo nesmí být vystěhován, vypovězen ani vydán do třetí země, v níž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

- (12) Za zajištění jeho navrácení těchto osob je odpovědný členský stát, na jehož území je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země odhalen. ■
- (12a) *Opravný prostředek proti rozhodnutí o návratu, zákazu vstupu nebo rozhodnutí o vyhoštění by měl projednat soud určený členským státem jako příslušný podle vnitrostátního práva. Pokud z obsahu spisu předloženého soudu, který je podle vnitrostátního práva příslušný k projednání opravného prostředku proti rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění, doplněného či vyjasněného po sporném řízení, vyplývá, že by mohla být ohrožena zásada nenavrácení, měl by být prověřen soulad s požadavky vyplývajícími z této zásady.*

- (12b) *Aniž je dotčeno právo na účinnou právní ochranu stanovené v článku 47 Listiny, podle něhož může státní příslušník třetí země napadnout lhůtu k dobrovolnému opuštění území nebo skutečnost, že tato lhůta není v rozhodnutí o návratu stanovena, neměla by být prohlášením lhůty k dobrovolnému opuštění území za neplatnou nebo jejím zrušením dotčena ta část rozhodnutí o návratu, v níž je uložena nebo stanovena povinnost opustit území členských států.*
- (13) *V případě vyhoštění by orgány určené podle vnitrostátního práva jako příslušné měly ověřit soulad se zásadou nenavracení na základě individuálního posouzení s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem. Dotyčný státní příslušník třetí země by měl **před svým vyhoštěním** co nejdříve předložit důkazy týkající se jeho osobní situace. Mělo by být možné vycházet ze stávajícího ■ posouzení všech relevantních okolností provedeného v předchozích fázích řízení **nebo v jiných předchozích řízeních**. Měl by být prozkoumána jakákoli **relevantní** změna okolností a jakýkoli nový prvek dokládající riziko, **mimo jiné s cílem určit, zda jsou tyto prvky opodstatněné a státní příslušník třetí země je nepředložil pouze proto, aby jeho vyhoštění pozdržely nebo zmařily.***

- (13a) *Členské státy mohou státního příslušníka třetí země, který uvede, že jeho vyhoštěním by došlo k porušení zásady nenavracení, odkázat na vhodné řízení, mimo jiné na azylové řízení podle nařízení (EU) 2024/1348. Členský stát může státního příslušníka třetí země odkázat na vhodné řízení i v případě, že jeho orgány určené podle vnitrostátního práva jako příslušné zjistí relevantní známky toho, že by jeho vyhoštěním došlo k porušení zásady nenavracení.*
- (14) Je nezbytné, aby členské státy mohly pružněji a cíleněji spolupracovat, a to i prostřednictvím nových dvoustranných dohod nebo ujednání, za účelem *podpory účinného navracení do třetích zemí.*

- (15) Jakmile se zjistí, že státní příslušník třetí země nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště na území členských států, mělo by být rychle vydáno rozhodnutí o návratu, a to na základě individuálního posouzení zohledňujícího všechny *relevantní* skutečnosti a okolnosti. *V rozhodnutí o návratu by měla být prohlášena povinnost státního příslušníka třetí země opustit území členských států. V rozhodnutí o návratu není nutné stanovit zemi návratu. Země návratu by měla být určena nejpozději před vyhoštěním a může být stanovena buď v rozhodnutí o návratu, nebo v jakémkoli jiném rozhodnutí o vyhoštění odlišným od rozhodnutí o návratu. Rozhodnutí o návratu by mělo být možné vydat, i pokud vyhoštění brání překážka, v takovém případě by však mělo být vyhoštění dané osoby odloženo. Pokud v době vydání rozhodnutí o stanovení země návratu i nadále existuje možnost, že státní příslušník třetí země bude vyhoštěn do jedné z několika zemí návratu, a to i z důvodu jeho dvojího nebo vícenásobného občanství, mohou být v tomto rozhodnutí stanoveny všechny tyto země návratu. Ve vztahu ke všem zemím návratu stanoveným v rozhodnutí musí být zajištěno právo na účinnou právní ochranu stanovené v článku 47 Listiny. V každém případě by mělo platit, že pokud příslušný orgán přistoupí k vyhoštění, musí být státní příslušník třetí země v dostatečném předstihu před vyhoštěním informován o tom, do které země návratu bude vyhoštěn.*

- (15a) *Žádné ustanovení tohoto nařízení by nemělo členským státům bránit v tom, aby ve vnitrostátním právu stanovily jiné důvody pro odklad vyhoštění určitých skupin.*
- (15b) *Odpovědnost za to, že odejde z území členských států, by měl primárně nést státní příslušník třetí země, který je povinen dané území opustit.*
- (16) Je nezbytné zajistit, aby byly podstatné prvky rozhodnutí o návratu vydaného členským státem zadány do zvláštního formuláře jako evropský příkaz k návratu a zpřístupněny spolu se záznamem o navracení v Schengenském informačním systému nebo prostřednictvím dvoustranné výměny informací s jiným členským státem. Evropský příkaz k návratu by měl následně podpořit uznání a výkon **vykonatelných** rozhodnutí o návratu **nebo rozhodnutí o vyhoštění vydaných** jiným členským státem, pokud se státní příslušník třetí země neoprávněně přestěhuje do jiného členského státu.

- █
- (18) Pokud se na státního příslušníka třetí země pobývajícího na území členského státu vztahuje vykonatelné rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem, ***mělo by*** uznávání a výkon rozhodnutí o návratu █ usnadnit a urychlit proces navracení na základě posílené spolupráce a vzájemné důvěry mezi členskými státy. ***Jejich uznávání a výkon může*** rovněž přispět k odrazování od nelegální migrace a neoprávněného druhotného pohybu v rámci Unie, ale i k omezení prodlev v procesu navracení. Opravný prostředek proti rozhodnutí o návratu by měl být uplatněn ***pouze*** ve vydávajícím členském státě.
- (18a) ***Uznání rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění na základě informací dostupných v evropském příkazu k návratu uvedeném v čl. 7 odst. 7 by nemělo představovat rozhodnutí nebo akt. Rozhodnutí nebo akt by nemělo představovat ani jejich neuznání.***

(18b) *Pokud členský stát zvažuje uznání a výkon vykonatelného rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění vydávajícího členského státu, mohou při určování situací, v nichž by se nemělo uplatňovat vzájemné uznávání a v nichž by namísto toho mělo být vydáno vnitrostátní rozhodnutí o návratu, členskému státu pomoci následující vodítka. Mezi tyto situace mohou patřit ty, kdy by byl výkon v rozporu s veřejným pořádkem vykonávajícího členského státu, mimo jiné ve vztahu k navracení určitých kategorií státních příslušníků třetích zemí, jako jsou nezletilé osoby bez doprovodu a oběti obchodování s lidmi, pro něž je ve vnitrostátním právu stanoven vyšší stupeň ochrany, kdy je vydání nového rozhodnutí o návratu rychlejší, kdy jsou informace dostupné v evropském příkazu k návratu jsou neúplné, kdy státní příslušník třetí země podal proti rozhodnutí o návratu ve vydávajícím členském státě odvolání a kdy má být státní příslušník třetí země vyhoštěn do jiné třetí země, než je uvedeno v rozhodnutí o návratu nebo v rozhodnutí o vyhoštění vydávajícího členského státu, nebo kdy není v rozhodnutí o návratu není uvedena žádná země návratu.*

- (18c) *V rámci příprav na povinné vzájemné uznávání těchto rozhodnutí by Komise a příslušné agentury EU, jako je agentura eu-LISA, měly v příslušných případech poskytovat členským státům podporu, mimo jiné určením nezbytných opatření a úprav potřebných k automatizovanému zpracování evropského příkazu k návratu.*
- (19) *Nejpozději v okamžiku přijetí prováděcího aktu uvedeného v čl. 7 odst. 8 by členské státy a Komise a příslušné agentury EU, jako je agentura eu-LISA, měly začít zavádět právní a technická opatření s cílem zajistit, aby bylo možné zpřístupnit evropský příkaz k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému. ■*

(19a) Do dvou let ode dne použitelnosti uvedeného v čl. 52 odst. 3 tohoto nařízení posoudí Komise provádění vzájemného uznávání rozhodnutí podle odstavce 1 tohoto článku, zejména pokud jde o: to, zda členské státy zavedly právní a technická opatření, která zpřístupňují evropský příkaz k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému podle čl. 7 odst. 7, a zda jsou tato opatření účinná; to, zda členské státy zavedly právní a technická opatření k automatizovanému zpracování evropského příkazu k návratu podle čl. 7 odst. 9, účinnost uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu a rozhodnutí o vyhoštění, zatížení vnitrostátních soudních a správních systémů, které z toho vyplývá, a výsledky příslušných školení a pilotních projektů.

- (19b) *Na základě posouzení uvedeného v čl. 9 odst. 10 by Komise měla ve vhodných případech předložit legislativní návrhy, případně včetně cílených změn k zajištění účinného navracení, s cílem zavést povinné uznávání a výkon vykonatelných rozhodnutí o návratu a rozhodnutí o vyhoštění vydaných jiným členským státem. Jestliže Komise žádný návrh nepředloží, měla by své rozhodnutí zdůvodnit.*
- (20) Účinkům vnitrostátních návratových opatření by měl být nadále poskytován unijní rozměr, a to zavedením zákazu vstupu, který by se vztahoval na vstup a pobyt na území všech členských států. Délka zákazu vstupu by se měla určit po řádném zvážení všech relevantních okolností daného jednotlivého případu ■ . Pokud je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země odhalen při výstupních kontrolách na vnějších hranicích, mohlo by být vhodné uložit zákaz vstupu s cílem zabránit jeho budoucímu opětovnému vstupu, a tím snížit rizika nedovoleného přistěhovalectví, *aniž by se tím bránilo urychlenému opuštění území státním příslušníkem třetí země.*

- (21) Státní příslušníci třetích zemí, *kteří nesplnili povinnost opustit území nebo jimž nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému návratu*, mohou být *vyhoštěni za použití* donucovacích opatření. Posílená pravidla pro vyhoštění *mají* zajistit přímý a bezprostřední důsledek v případě, že státní příslušník třetí země nedodrží *lhůtu, v níž musí* opustit území, *a zabránit jeho druhotnému pohybu a bezpečnostním rizikům. Neexistují-li důvody domnívat se, že by dobrovolný návrat ohrozil účel řízení o návratu, mohou být spolupracující státní příslušníci třetích zemí i nadále navraceni především cestou dobrovolného návratu.* Donucovací opatření by měla podléhat zásadám proporcionality a účinnosti, pokud jde o použité prostředky a sledované cíle.

- (21a) *Jelikož se toto nařízení vztahuje pouze na státní příslušníky třetích zemí pobývajících v Unii neoprávněně, není jím dotčeno poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění a další programy na podporu dobrovolných návratů a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí, kteří v Unii pobývají oprávněně.*
- (22) Společná pravidla jsou nezbytná k zajištění toho, aby neoprávněně pobývajících státní příslušníci třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko ■ , byli účinně identifikováni a rychle navraceni. Je nezbytné zajistit, aby byly prováděny příslušné kontroly s cílem identifikovat a označit státní příslušníky třetích zemí s bezpečnostními riziky, mimo jiné prostřednictvím prověřování stanoveného v nařízení Evropského parlamentu a Rady 2024/1356¹². V případě státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, by **obecně** pravidlem mělo být vyhoštění a mělo by být možné odchýlit se od obecných pravidel s cílem stanovit delší **nebo časově neomezený** zákaz vstupu či delší dobu zajištění a od ■ využívání zvláštních zajišťovacích zařízení, aby osoby, které ohrožují bezpečnost ■ **členských států**, byly rychle vyhoštěny.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1356 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817 (Úř. věst. L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Nová pravidla by měla rozšířit možnosti členských států zajistit navrácení do třetích zemí prostřednictvím dalších nástrojů. Mělo by být možné uzavřít zvláštní dohody nebo ujednání se třetími zeměmi s cílem poskytnout členským státům více možností navrácení za podmínky, že dotyčná třetí země dodržuje mezinárodní normy v oblasti lidských práv ***a v případě vyhoštění zásadu nenavrácení. Nedostatky týkající se určitých částí území třetí země nebo identifikovatelné kategorie osob nebrání uzavření takové dohody nebo ujednání za předpokladu, že existují dostatečné záruky k zajištění plného dodržování práv státních příslušníků třetích zemí, jichž se taková dohoda nebo ujednání týkají.***

Dohoda nebo ujednání by měly zejména stanovit *postupy pro návrat*, podmínky pobytu v dané zemi, *povinnosti a úkoly stran dohody nebo ujednání* a důsledky porušení *dohody nebo ujednání*. *Pokud dohoda nebo ujednání stanoví navazující návrat ze třetí země, měly by být v dohodě nebo ujednání navíc stanoveny důsledky v případě, že navazující návrat není možný, povinnosti a úkoly stran dohody nebo ujednání členského státu nebo EU a třetí země, důsledky* významných změn, které mají nepříznivý dopad na situaci ve třetí zemi, a nezávislý monitorovací orgán nebo mechanismus pro posouzení provádění dohody nebo ujednání. Takové dohody nebo ujednání budou představovat uplatňování práva Unie pro účely čl. 51 odst. 1 Listiny.

(23a) *Aby byla zajištěna dostatečná ochrana oprávněných zájmů souvisejících se správou vnějších hranic a vnitřní bezpečností dotčených členských států za okolností, kdy členský stát vyjednává dohodu nebo ujednání pro účely tohoto nařízení s některou ze třetích zemí sousedících s Unií, měly by být členské státy, které s touto třetí zemí sdílejí společnou hranici, o těchto jednáních informovány včas před uzavřením dohody nebo ujednání, a to při plném dodržování zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii. Po uzavření dohod nebo ujednání se třetími zeměmi by členské státy měly mít povinnost informovat Komisi a ostatní členské státy o těchto dohodách nebo ujednáních před jejich prozatímním prováděním nebo před jejich vstupem v platnost, podle toho, co nastane dříve. Aby se zabránilo nesouladu s právem Unie a dále se zvýšila transparentnost, měly by mít členské státy navíc možnost dobrovolně informovat Komisi a ostatní členské státy o pokroku v jednáních se třetí zemí týkajících se dohod nebo ujednání povolených tímto nařízením, a to předtím, než strany dosáhnou konečné dohody, a to i s cílem požádat Komisi o posouzení slučitelnosti zamýšlené dohody nebo ujednání, jež je předmětem jednání, s právem Unie.*

- (24) Dobře fungující schengenský prostor bez kontrol na vnitřních hranicích stojí na účinném a účelném uplatňování příslušného *acquis* členskými státy. Nařízení Rady (EU) 2022/922¹³ zavádí hodnotící a monitorovací mechanismus k ověření uplatňování schengenského *acquis* ■ , a to i v souvislosti s účinným navracením státních příslušníků třetích zemí bez oprávnění k pobytu a s dodržováním základních práv. ■
- (25) Při uplatňování řízení o návratu by se členské státy měly v souladu s článkem 24 Listiny a s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 řídit především zásadou nejlepšího zájmu dítěte. Při individuálním posuzování toho, co je v nejlepším individuálním zájmu dítěte, by členské státy měly zejména náležitě zohledňovat blaho a sociální vývoj nezletilé osoby v krátkodobém, ve střednědobém a v dlouhodobém výhledu, její bezpečnost a ochranu, názory nezletilé osoby úměrně jejímu věku a vyspělosti, jakož i její původní prostředí. ■ **Nezletilé osoby** bez doprovodu by měl ve všech fázích procesu navracení doprovázet zástupce.

¹³ Nařízení Rady (EU) 2022/922 ze dne 9. června 2022 o vytvoření a fungování hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis* a o zrušení nařízení (EU) č. 1053/2013 (Úř. věst. L 160, 15.6.2022, s.1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>).

- (26) Existují-li důvody k pochybnostem o tom, zda je státní příslušník třetí země nezletilou osobou, *může být v souladu s vnitrostátním právem provedeno posouzení věku. Členské státy mohou využívat posouzení věku provedená v rámci předchozích řízení.* Za účelem zajištění soudržnosti v rámci řízení migrace v Unii *lze* použít stejný postup, jaký je stanoven v nařízení (EU) 2024/1348. ■

- (27) V zájmu posílení účinnosti řízení o návratu by měly být stanoveny jasné povinnosti státních příslušníků třetích zemí. Státní příslušníci třetích zemí **by měli mít povinnost opustit území členských států a** spolupracovat s orgány během řízení o návratu. Státní příslušníci třetích zemí by měli být **k dispozici příslušným orgánům a měli by být pro ně dosažitelní a měli by poskytovat veškeré informace důležité pro přípravu a provádění návratu. Neměli by se bránit vyhoštění fyzicky ani verbálně. Za verbální obstrukci by měly být považovány projevy, které jsou intenzivnější než pouhá námitka. Proto by mělo být primárně úkolem státního příslušníka třetí země určit svou totožnost a získat a předložit cestovní doklady nezbytné pro návrat.** V případě nedodržení povinnosti **opustit** území a spolupracovat by měly být stanoveny účinné, **odrazující** a přiměřené důsledky **a příslušné orgány by měly přijmout příslušné kroky k zajištění návratu, a případně i prostřednictvím vyšetřovacích úkonů. Státní příslušníci třetích zemí, kteří nemohou být vyhoštěni, a to i z důvodu zásady nenavracení nebo z důvodu jejich nedostatečné spolupráce s příslušnými orgány, by neměli být vyloučeni z ukládání obecných povinností, včetně povinnosti setrvat, pobývat a hlásit se. Tyto důsledky v případě nedodržení povinnosti spolupracovat by měly zahrnovat** například snížené dávky a příspěvky poskytované v souladu s vnitrostátními právními předpisy **nebo** zabavení cestovních dokladů. ■ .

- (27a) *Žádným ustanovením tohoto nařízení nejsou dotčeny povinnosti a opatření, které nesouvisují s návratem, ani ustanovení, jimiž se řídí sociální dávky podle vnitrostátního práva.*
- (28) Tímto nařízením by neměla být dotčena možnost členských států ukládat v příslušných případech státním příslušníkům třetích zemí spadajícím do oblasti působnosti tohoto nařízení trestní sankce včetně uvěznění v souladu s vnitrostátním trestním právem.
- (29) Měl by být zaveden soubor opravných prostředků proti rozhodnutím souvisejícím s navrácením, aby se zajistila účinná ochrana **práv** dotčených osob. V případech odvolání k **soudu by** měla být na vyžádání zpřístupněna nezbytná právní pomoc, **aniž je dotčena možnost omezit přístup k právní pomoci a zastupování.**

- (29a) *Právní pomoc a zastupování zahrnutí přípravu odvolání nebo žádosti o přezkum, včetně přípravy procesních písemností požadovaných podle vnitrostátního práva, a v případě, že se koná jednání, účast na tomto jednání před soudem s cílem zajistit právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces.*
- (29b) *„Soud“ je pojem práva Unie, jak jej vykládá Soudní dvůr Evropské unie. Tento pojem může mimo jiné označovat pouze orgán jednající jako třetí strana ve vztahu k orgánu, který přijal rozhodnutí, jež je předmětem sporu. Uvedený orgán by měl vykonávat soudní funkce a není rozhodující, zda je považován za soud podle vnitrostátního práva. Tímto nařízením by neměla být dotčena pravomoc členských států ohledně uspořádání vnitrostátního soudního systému a stanovení počtu stupňů pro podání opravných prostředků. Pokud vnitrostátní právo stanoví možnost podat další odvolání proti prvnímu odvolání nebo následnému rozhodnutí o odvolání a takové odvolání bylo podáno, vyhoštění by nemělo být pozastaveno, ledaže o pozastavení požádá státní příslušník třetí země a soud žádosti vyhově s náležitým přihlédnutím ke zvláštním okolnostem jednotlivého případu. Tím by neměly být dotčeny vnitrostátní právní předpisy, které stanoví odkladný účinek těchto opravných prostředků.*

- (30) Aby se zlepšila účinnost řízení o návratu a zároveň se zajistilo dodržování práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny, měla by být odvolání proti rozhodnutím souvisejícím s navrácením pokud možno omezena na jednu soudní úroveň. Pravidla tohoto nařízení týkající se odvolání a **odkladu výkonu rozhodnutí** by měla být v souladu s právem na účinnou právní ochranu stanoveným v článku 47 Listiny základních práv.
- (30a) *Ačkoli toto nařízení nestanoví automatický odkladný účinek odvolání, měly by členské státy v plném souladu s článkem 47 Listiny zajistit, aby příslušný soud prvního stupně mohl vyhoštění pozastavit před výkonem rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění. Státní příslušník třetí země by měl mít možnost požádat o pozastavení výkonu rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění, ledaže vnitrostátní právo rovněž stanoví možnost pozastavit výkon těchto rozhodnutí příslušným soudem z moci úřední. Tím není dotčena možnost členských států stanovit ve svém vnitrostátním právu automatický odkladný účinek odvolání. Aby se zabránilo duplicitě při posuzování rizika porušení zásady nenavrácení, mělo by se vycházet z veškerých materiálů obsažených ve spisu, zejména z předchozích posouzení, případně včetně posouzení provedených v rámci azylového řízení.*

- (31) Členským státům by měly být poskytnuty nezbytné nástroje *pro zajištění rychlého a účinného navracení, včetně opatření v důsledku nesplnění povinnosti opustit území a spolupracovat a pobídek pro jejich splnění, jakož i opatření pro prevenci rizika útěku. Útěkem se rozumí například opuštění území členského státu bez povolení příslušných orgánů, aniž by se tak dělo z důvodů, na něž nemá státní příslušník třetí země vliv. Společná pravidla by měla zjednodušit požadavky vyplývající z povinnosti spolupracovat a kritéria pro určení rizika útěku, aniž by omezovala právo členských států stanovit ve vnitrostátním právu dodatečná opatření a kritéria. Taková pravidla by měla rovněž zajistit*, aby v zájmu účinného řízení procesu navracení bylo v členských státech uplatňováno *zajištění* a alternativní opatření k zajištění.

- (32) Mělo by být možné uložit zajištění, je-li to přiměřené a nezbytné, avšak pouze po individuálním posouzení každého případu ■ a pouze za účelem ***návratu včetně jeho přípravy, zpětného převzetí nebo provedení vyhoštění***. Orgány by měly jednat s náležitou pečlivostí a zajištění by mělo trvat pouze co nejkratší dobu, která ***by obecně neměla překročit 24 měsíců v jednom členském státě. V případě útěku do jiného členského státu se při výpočtu maximální doby zajištění nepřihlíží k předchozím dobám zajištění. Do výpočtu maximální doby zajištění by neměly být zahrnuty doby zajištění podle jiných nařízení nebo směrnic netýkajících se řízení o návratu. Během zajištění by měly být uspokojeny zvláštní potřeby zadržené osoby na základě posouzení zranitelnosti.***
- V případech, kdy vnitrostátní právo stanoví zajištění nezletilých osob, by měl být prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Měla by být použita jiná, mírnější donucovací opatření k zajištění, pokud je lze účinně uplatnit na neoprávněně pobývajících státní příslušníky třetích zemí.

- (32a) *Pokud zajištění trvá 24 měsíců, měl by mít členský stát možnost zajistit státního příslušníka třetí země na nová období, která úhrnem nepřesáhnou šest měsíců, jestliže se na základě změny okolností a nových významných informací za určitých okolností lze domnívat, že vyhoštění proběhne. Zajištění by mělo být nařízeno s ohledem na zásadu nezbytnosti a proporcionality a mělo by trvat co nejkratší dobu.*
- (33) Navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, vyžaduje zvláštní opatření zaměřená na ochranu práv a svobod druhých. Mělo by proto být možné zajistit tyto státní příslušníky třetích zemí na **dobu delší než 24 měsíců**, přičemž každé takové zajištění musí být v souladu se zásadou proporcionality.

- (34) Se zajištěnými státními příslušníky třetích zemí by se mělo zacházet humánním a důstojným způsobem při dodržování jejich základních práv a v souladu s mezinárodním a vnitrostátním právem, s přihlédnutím k praktickým pokynům Výboru Rady Evropy pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení. Zajištění by **obecně** mělo probíhat ve zvláštních zajišťovacích zařízeních nebo speciálních pobočkách jiných zařízení. Pokud členský stát nemůže takové zařízení poskytnout, lze se uchýlit k umístění ve věznici, přičemž státní příslušníci třetích zemí budou **v nejvyšší možné míře** odděleni od běžných vězňů. ***Státní příslušníci třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, mohou být umístěni v zajišťovacích zařízeních za přísnějších bezpečnostních podmínek.***

- (35) Důvody zajištění stanovenými v tomto nařízení nejsou dotčeny jiné důvody zajištění, včetně důvodů zajištění v rámci trestního řízení, které jsou použitelné podle vnitrostátního práva ■ .
- (36) Povinnost každého státu převzít zpět své vlastní státní příslušníky představuje základní zásadu státní svrchovanosti a mezinárodní spolupráce. Povinnost států přijímat zpět své vlastní státní příslušníky je považována za zásadu mezinárodního obyčejového práva **a je stanovena v Úmluvě o mezinárodním civilním letectví, příloze IX, kapitole 5 a v Samojské dohodě. Účinné navracení je možné pouze tehdy, pokud státy plní povinnost přebírat zpět své vlastní státní příslušníky. Pokud tedy mají být členské státy schopny provádět účinné navracení, jsou závislé na spolupráci třetích zemí. EU a členské státy využívají ke zlepšení spolupráce se třetími zeměmi v případě potřeby stávající nástroje, jako je článek 25a nařízení (EU) 810/2009¹⁴ a podpora agentury Frontex.**

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

- (37) Koordinovaný přístup členských států ke zpětnému přebírání má zásadní význam pro usnadnění navrácení státních příslušníků třetích zemí. Nedostatečné kroky navazující na vykonatelná rozhodnutí o návratu mohou ohrozit účinnost společného přístupu k navrácení. Po vykonatelných rozhodnutích o návratu by měla systematicky následovat veškerá nezbytná opatření k provedení návratu, včetně předkládání žádostí o zpětné převzetí orgánům třetích zemí v případech, kdy existuje pochybnost o státní příslušnosti nebo je třeba získat cestovní doklad.

- (39) Účinná řízení o návratu se opírají o efektivní správní spolupráci a sdílení informací mezi členskými státy. Výměna informací, včetně sdílení údajů o totožnosti a státní příslušnosti státních příslušníků třetích zemí, jejich cestovních dokladů a dalších relevantních informací, by měla být založena na jasných pravidlech, včetně pravidel stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860¹⁵. Tato pravidla by měla respektovat zásady ochrany údajů a práva dotčené osoby a zajistit, aby tyto informace byly přesné a byly používány pouze pro účely návratu, **vyhoštění**, zpětného přebírání a opětovného začlenění a aby byly chráněny před neoprávněným přístupem, zveřejněním nebo použitím.

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- I
- (41) Na zpracování osobních údajů pro účely tohoto nařízení se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679¹⁶. Na zpracování osobních údajů pro účely tohoto nařízení orgány, institucemi a jinými subjekty Unie se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725¹⁷. Vzhledem k důležitým důvodům veřejného zájmu na zpětném přebírání *a účinném navracení* by pro účely *návratu, vyhoštění*, zpětného přebírání a opětovného začlenění mohlo být nezbytné předávání osobních údajů státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahuje rozhodnutí o návratu, včetně údajů týkajících se jejich totožnosti, cestovních dokladů, dalších relevantních údajů, jakož i v řádně odůvodněných případech údajů týkajících se jejich odsouzení v trestním řízení a zdraví. Toto předávání musí být prováděno v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679, případně kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725, *a v souladu s právy subjektů údajů*, jakož i se zásadami nenavracení, proporcionality a nezbytnosti a Listinou základních práv Evropské unie.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (42) ***Příslušné*** orgány členských států odpovědné za azylové řízení a ■ příslušné orgány zapojené do různých fází procesu navracení by měly úzce spolupracovat a koordinovat svou činnost ***s cílem zajistit účinné navracení.***
- (43) Společný systém navracení by měl plně využívat digitální systémy podporující řízení navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění ■ s důrazem na účinné správní postupy, spolupráci, sdílení informací a interoperabilitu.
- (43a) ***Spolupráce a pomoc mezi členskými státy by měla obecně probíhat i za účelem umožnění tranzitu přes jejich území, logistické nebo jiné materiální nebo věcné pomoci spojené s tímto tranzitem, usnadnění předávání do jiného členského státu, ať už na základě dvoustranných dohod nebo ujednání, nebo na základě spolupráce mezi členskými státy, nebo za účelem podpory odjezdu státního příslušníka třetí země do členského státu, v němž má oprávnění k pobytu.***

- (44) Aby se dosáhlo účinného provádění tohoto nařízení, ***aniž je dotčen víceletý finanční rámec na období 2028–2034***, poskytuje Unie finanční a provozní podporu. Pokud by měly být činnosti financovány z tematického nástroje Azylového, migračního a integračního fondu, lze tyto činnosti provádět v rámci přímého, nepřímého nebo sdíleného řízení. Členské státy by měly co nejlépe využívat dostupné finanční nástroje, programy a projekty Unie v oblasti navracení, zejména podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147¹⁸, jakož i operativní pomoc poskytovanou Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896¹⁹. ■

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní strážce a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (44a) *Vnější rozměr návratové politiky tvoří nedílnou součást komplexního přístupu k řízení migrace. Účinná spolupráce v oblasti navracení a zpětného přebírání osob je základní vnější složkou vyvážených a komplexních partnerství se třetími zeměmi v souladu s cíli uvedenými v nařízení (EU) 2024/1351. Evropská rada ve svých závěrech z října 2024 mimo jiné vyzvala k urychlenému přijetí opatření k zajištění účinného navracení s využitím všech příslušných politik a nástrojů EU, včetně vízové politiky, obchodu, rozvoje a diplomacie. Je nezbytné uplatňovat mezirezortní přístup, a to jak v rámci členských států, tak v orgánech EU.*
- (44b) *Protože v praxi může být náročné zajistit spolupráci třetích zemí v oblasti navracení a zpětného přebírání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, je třeba, aby v případě, kdy se jeden nebo více členských států potýká při spolupráci s třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání s obtížemi, mimo jiné při potvrzování státní příslušnosti, získávání nezbytných cestovních dokladů od příslušných orgánů třetích zemí a organizaci návratových operací, měla Unie a členské státy možnost využívat v rámci koordinovaného přístupu EU ke zlepšení spolupráce v oblasti navracení a zpětného přebírání relevantní stávající nástroje stanovené v právu Unie, pokud jsou tyto členské státy vázány legislativními akty, kterými se tyto nástroje zřizují, aniž je dotčeno posouzení spolupráce třetích zemí v oblasti zpětného přebírání podle článku 25a nařízení (ES) č. 810/2009.*

- (45) ***Podávání zpráv o účinnosti tohoto nařízení a určení oblastí, v nichž je třeba dosáhnout zlepšení, by se měly zakládat na shromažďování a analýze dostupných důvěryhodných a srovnatelných statistických údajů o účinnosti řízení o návratu, spolupráce třetích zemí a úsilí o opětovné začlenění. Měly by být zváženy a v případě potřeby přezkoumány normy uvedené v nařízení (EC) 862/2007²⁰, nařízení (EU) 2019/1896 a vnitrostátních právních předpisech, aby byla zajištěna relevantnost statistik. Měly by být stanoveny společné normy a definice pro shromažďování a vykazování příslušných údajů, aby bylo možné posoudit dopad tohoto nařízení a přispět k přijímání informovaných rozhodnutí o budoucím vývoji politiky.***

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ze dne 11. července 2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 311/76 o sestavování statistik o zahraničních pracovnících (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

- (46) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k zavedení evropského příkazu k návratu ■ . Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011²¹.
- (47) *Toto nařízení zavádí nový společný systém navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, který mají přímo provádět vnitrostátní orgány. Tento nový systém přináší důležité novinky, jejichž cílem je zlepšit účinnost řízení o návratu, a to i s ohledem na třetí země návratu a vnější rozměr navracení. S cílem umožnit rychlé uplatňování opatření stanovených v tomto nařízení je třeba, aby toto nařízení vstoupilo v platnost prvním dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie. Ustanovení, která nejsou uvedena v čl. 52 odst. 2 tohoto nařízení, které nahradí směrnici 2008/115/ES a právní rámec, který vytváří, by se měla použít ode dne ... [Úřední věstník: Vložte datum odpovídající jednomu roku ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost], aby bylo možné přijmout všechna nezbytná přípravná a provozní opatření, zajistit hladké, účinné a jednotné provádění tohoto nařízení na unijní a vnitrostátní úrovni a zamezit veškeré duplicitě mezi uvedenou směrnicí a tímto nařízením. Směrnice 2001/40/ES a 2008/115/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES²² by proto měly být od tohoto dne zrušeny.*

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² 2004/191/EC: Rozhodnutí Rady ze dne 23. února 2004 o kritériích a praktických opatřeních k vyrovnání finančních nevyvážeností vzniklých v souvislosti s používáním směrnice 2001/40/ES o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 60, 27.2.2004, s. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj>).

- (48) Jelikož cílů nařízení spočívajících ve zvýšení účinnosti navracení ■ nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu nebo účinků opatření k zajištění společného a soudržného přístupu členských států, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (49) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že toto nařízení ■ navazuje na schengenské *acquis*, rozhodne se Dánsko v souladu s článkem 4 uvedeného protokolu do šesti měsíců ode dne přijetí tohoto nařízení Radou, zda je provede ve svém vnitrostátním právu.

- (50) ■ Toto nařízení rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s ■ **Protokolem** č. 19 o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, *připojeným* ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, *a s výhradou použití článku 4 uvedeného protokolu* není *pro Irsko* závazné ani použitelné²³. ■
- (51) Pokud jde o Island a Norsko, rozvíjí toto nařízení ■ ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*²⁴, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí Rady 1999/437/ES²⁵.

■

²³ *Tento bod odůvodnění bude změněn, pokud Irsko požádá o účast na tomto nařízení v souladu s čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 19 o schengenském acquis začleněném do rámce Evropské unie a Rada přijme své rozhodnutí současně s přijetím tohoto nařízení. V takovém případě bude bod odůvodnění odkazovat na rozhodnutí Rady týkající se žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského acquis.*

²⁴ Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²⁵ 1999/437/EC: Rozhodnutí Rady ze dne 17. května 1999 o některých opatřeních pro uplatňování dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* (Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (52) Pokud jde o Švýcarsko, rozvíjí toto nařízení ■ ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*²⁶, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2008/146/ES²⁷.
- (53) Pokud jde o Lichtenštejnsko, rozvíjí toto nařízení ■ ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2011/350/EU²⁸.

²⁶ Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 52, ELI:

²⁷ Rozhodnutí Rady 2008/146/ES ze dne 28. ledna 2008 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

²⁸ Rozhodnutí Rady 2011/350/EU ze dne 7. března 2011 o uzavření Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropské unie, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

(55) Evropský inspektor ochrany údajů byl konzultován v souladu s čl. 42 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1725 a vydal své stanovisko dne [...],

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I
OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

1. Toto nařízení zavádí společný systém **účinného** navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících **na území členských států**, a to v souladu se základními právy uznanými Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) **a obecnými zásadami práva Unie**, jakož i platnými **mezinárodními závazky**, včetně **závazků v oblasti lidských práv**.
2. Cílem tohoto nařízení je **umožnit členským státům přijímat nezbytná opatření k zajištění účinného navracení s ohledem na komplexní přístup stanovený** v článku 3, čl. 4 písm. h) a čl. 5 písm. e) nařízení (EU) 2024/1351.

Článek 2
Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí neoprávněně pobývajících na území členských států.
2. Toto nařízení se nevztahuje na osoby požívající práva na volný pohyb podle práva Unie, jak je stanoveno v čl. 2 bodě 5 nařízení (EU) 2016/399.
3. ***Tímto nařízením nejsou dotčena ustanovení nařízení (EU) 2024/1351, 2024/1348 a 2024/1349.***
4. ***Aniž je dotčen odstavec 5 tohoto článku, toto nařízení se nevztahuje na státní příslušníky třetích zemí:***
 - a) ***na které se vztahuje odepření vstupu na vnějších hranicích v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2016/399²⁹ nebo v souladu s rovnocennými vnitrostátními právními předpisy v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné;***

²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

- b) kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s nedovoleným překročením vnější hranice členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a následně neobdrželi v tomto členském státě povolení k pobytu či oprávnění k pobytu;*
- c) jejichž návrat je trestněprávní sankcí nebo důsledkem trestněprávní sankce podle vnitrostátního práva;*
- d) na které se vztahuje vydávací řízení.*

5. Členský stát se může rozhodnout, že toto nařízení použije na jednu nebo více kategorií státních příslušníků třetích zemí uvedených v odst. 4 písm. a), b) a c). V takových případech se toto nařízení použije na tyto kategorie státních příslušníků třetích zemí ode dne, kdy členský stát oznámí své rozhodnutí ostatním členským státům a Komisi.

6. *Pokud se členský stát rozhodne uplatňovat toto nařízení na státní příslušníky třetích zemí, jejichž návrat je trestněprávní sankcí, nepoužijí se články 7, 9 a 10.*
7. *Pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou v souladu s odst. 4 písm. a) a b) vyloučeni z oblasti působnosti tohoto nařízení, členské státy zajistí, aby zacházení s těmito příslušníky a úroveň ochrany nebyly méně příznivé, než je stanoveno v čl. 12 odst. 4 a 5, čl. 14 odst. 2, čl. 14 odst. 6 písm. c) a e), čl. 34 odst. 1 až 6 a článku 35, a bylo v souladu se zásadou nenavracení.*
- 2b. *Toto nařízení se použije, aniž je dotčeno vnitrostátní trestní právo členských států, a zejména ustanovení, která v souvislosti s neoprávněným pobytem stanoví účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce včetně trestu odnětí svobody, za předpokladu, že trestní řízení a uplatňování těchto sankcí neohrožují dosažení účinného navracení.*

Článek 4

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu článku 20 Smlouvy o fungování Evropské unie a která není osobou požívající práva na volný pohyb podle práva Unie ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení (EU) 2016/399;
- 2) „neoprávněným pobytem“ přítomnost státního příslušníka třetí země na území určitého členského státu, pokud tato osoba nesplňuje nebo přestala splňovat podmínky vstupu uvedené v článku 6 nařízení (EU) 2016/399 nebo ***rovnocenné*** podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště ***stanovené vnitrostátním právem v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné, ale které se účastní tohoto nařízení;***

3) „zemí návratu“

- a) třetí země, která je zemí původu státního příslušníka třetí země;
- b) třetí země, která je zemí formálního obvyklého bydliště státního příslušníka třetí země;
- c) třetí země tranzitu na cestě do Unie v souladu s dohodami nebo ujednáními Unie nebo členských států o zpětném přebírání osob;
- d) třetí země jiná než země uvedené v písmenech a) **a b)**, ve které má státní příslušník třetí země právo na vstup a pobyt;
- e) bezpečná třetí země, ve vztahu k níž byla žádost státního příslušníka třetí země o mezinárodní ochranu zamítnuta jako nepřijatelná podle čl. 59 odst. 8 nařízení (EU) 2024/1348, **nebo v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné, v souladu s případnými odpovídajícími ustanoveními jejich vnitrostátního práva;**

- f) první země azylu, ve vztahu k níž byla žádost státního příslušníka třetí země o mezinárodní ochranu zamítnuta jako nepřijatelná podle čl. 58 odst. 4 nařízení (EU) 2024/1348, *nebo v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné, v souladu s případnými odpovídajícími ustanoveními jejich vnitrostátního práva;*
 - g) třetí země, *kteřá není třetí zemí uvedenou v písmenech a), b) a d),* s níž existuje dohoda nebo ujednání, na jejichž základě je státní příslušník třetí země přijat v souladu s článkem 17 tohoto nařízení.
- 4) „rozhodnutím o návratu“ správní nebo soudní *akt nebo* rozhodnutí, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost opustit *území členských států;*

- 4a) *„návratem“ nebo „navracením“ činnost spočívající v tom, že neoprávněně pobývající státní příslušník třetí země:*
- a) *se dobrovolně navrátí podle bodu 6; nebo*
 - b) *je vyhoštěn příslušnými orgány z členských států do jedné ze zemí návratu vymezených v rozhodnutí o vyhoštění nebo případně v rozhodnutí o návratu;*
- 4b) *„rozhodnutím o vyhoštění“ správní nebo soudní akt nebo rozhodnutí, kterým se konstatuje nebo prohlašuje, že státního příslušníka třetí země je možné vyhostit do jedné či více zemí návratu uvedené v bodě 3;*
- 5) *„vyhoštěním“ výkon rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění příslušnými orgány formou fyzického dopravení mimo členské státy do země návratu;*

6) „dobrovolným návratem“ *odchod neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země, z území členských států z vlastní vůle, s pomocí nebo bez pomoci a bez nutnosti vyhoštění, čímž splní svou povinnost opustit území během lhůty k dobrovolnému opuštění území stanovené v rozhodnutí o návratu nebo po jejím uplynutí;*

7) „útěkem“ jednání, kdy státní příslušník třetí země nezůstává k dispozici příslušným správním nebo soudním orgánům ■ ;

8) „zákazem vstupu“ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se ■ zakazuje vstup a pobyt na území členských států;

■

11) „návratovou operací“ operace, kterou organizuje nebo koordinuje příslušný orgán *nebo kterou podporuje Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (dále jen „agentura Frontex“)* a při níž jsou navraceni státní příslušníci třetích zemí z jednoho nebo více členských států;

■

Článek 5

Základní práva

Při uplatňování tohoto nařízení jednají členské státy v plném souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie včetně Listiny, s příslušným mezinárodním právem, se závazky týkajícími se přístupu k mezinárodní ochraně, *se* zásadou nenavrácení a se základními právy.

Kapitola II

ŘÍZENÍ O NÁVRATU

Oddíl 2

Postup pro nařízení návratu

Článek 7

Rozhodnutí o návratu

1. Příslušné orgány členského státu vydají každému státnímu příslušníkovi třetí země, který neoprávněně pobývá na území tohoto členského státu, ***rozhodnutí o návratu, kterým se konstatuje nebo ukládá povinnost opustit území členských států*** .

1a. V rozhodnutí o návratu:

- a) je uvedena lhůta k opuštění území nepřesahující 30 dnů, v níž má státní příslušník třetí země opustit území členských států, nebo***

b) je uvedeno, že státní příslušník třetí země opustí území členských států neprodleně.

Lhůta k opuštění území uvedená v písmenu a) může být dále zkrácena a blíže upřesněna ve vnitrostátním právu.

Členské státy mohou ve svém vnitrostátním právu stanovit, kdy se státnímu příslušníkovi třetí země poskytne lhůta k dobrovolnému opuštění území a kdy je mu nařízeno opustit území neprodleně.

1b. Příslušné orgány mohou po zvážení zvláštních okolností daného jednotlivého případu stanovit lhůtu k opuštění území podle odstavce 1a, jež překračuje 30 dnů.

1c. Příslušné orgány mohou po zvážení zvláštních okolností jednotlivého případu, zejména účasti v programu návratu a opětovného začlenění podle čl. 46 odst. 3 a plnění povinnosti spolupracovat stanovené v článku 21, lhůtu k opuštění území podle odstavce 1a prodloužit.

- 1d. Příslušné orgány mohou lhůtu k opuštění území podle odstavce 1a zkrátit v případě neplnění povinnosti spolupracovat stanovené v článku 21.**
- 1e. Lhůta k opuštění území se počítá ode dne vymezeného ve vnitrostátním právu.**
- 2. Rozhodnutí o návratu se vydává písemně s uvedením věcných a právních důvodů. Státní příslušník třetí země obdrží informace o dostupných opravných prostředcích a lhůtách pro jejich podání. Rozhodnutí o návratu se oznámí státnímu příslušníkovi třetí země co nejdříve v souladu s vnitrostátním právem daného členského státu. Pokud není známo místo pobytu státního příslušníka třetí země, rozhodnutí o návratu se oznámí v souladu s vnitrostátním právem.**

3. Příslušné orgány mohou rozhodnout, že informace neposkytnou, nebo mohou rozhodnout o omezení informací na základě věcných důvodů, pokud vnitrostátní právní předpisy stanoví omezení práva na informace nebo pokud je to nezbytné pro ochranu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů. Za účelem přístupu k účinné právní ochraně je v takových případech státní příslušník třetí země informován o podstatě důvodů, na jejichž základě je rozhodnutí o návratu přijato. ***Povinnost informovat státního příslušníka třetí země o podstatě důvodů nezahrnuje povinnost zveřejnit utajované informace.***
4. ***Zemi nebo země návratu lze stanovit v rozhodnutí o návratu nebo před provedením vyhoštění v souladu s čl. 12 odst. 2a. Pokud se státní příslušník třetí země rozhodne pro dobrovolný návrat do jiné země návratu, než je země uvedená v rozhodnutí o návratu, není nutné vydávat nové rozhodnutí, které stanoví zemi návratu.***

- 4b. *Příslušné orgány mohou vydat rozhodnutí o návratu i v případě, že vyhoštění brání překážka. Pokud byla v rozhodnutí o návratu určena země návratu a bylo zjištěno riziko porušení zásady nenavracení, vyhoštění do uvedené země návratu se v souladu s čl. 14 odst. 1 písm. a) odkládá.*
5. Státnímu příslušníkovi třetí země je na požádání poskytnut písemný nebo ústní překlad hlavních prvků rozhodnutí o návratu ■ , včetně informací o dostupných opravných prostředcích, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí. *Za tímto účelem mohou příslušné orgány případně využít standardní vzor pro překlad nebo strojově podporované překladatelské nástroje nebo nástroje využívající strojově generovaný překlad.*

6. Rozhodnutí o návratu ■ se vydává v rámci téhož aktu nebo **v samostatném aktu** současně a společně s rozhodnutím o ukončení oprávněného pobytu státního příslušníka třetí země **nebo později, avšak bez zbytečného odkladu a** aniž jsou dotčeny procesní záruky stanovené v kapitole IV a jiná příslušná ustanovení práva Unie a mezinárodního práva.
7. Po vydání rozhodnutí o návratu **využijí členské státy** formulář („evropský příkaz k návratu“) **stanovený** podle odstavce 8. **Formulář obsahuje hlavní prvky rozhodnutí o návratu a případně rozhodnutí o vyhoštění** a zpřístupní se prostřednictvím Schengenského informačního systému v souladu s nařízením (EU) 2018/1860 ■ .

8. Komise *nejpozději šest měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost* přijme prováděcí akt, kterým stanoví formulář evropského příkazu k návratu uvedeného v odstavci 7. Uvedený prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 49 odst. 2.
9. *Nejpozději v okamžiku přijetí prováděcího aktu uvedeného v odstavci 8 začnou členské státy, Komise a příslušné agentury EU, jako je agentura eu-LISA, zavádět nezbytná právní a technická opatření za účelem zpřístupnění evropského příkazu k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému, aby se usnadnilo splnění povinnosti uvedené v odstavci 7. Členskými státy případně poskytuje podporu Komise a příslušné agentury EU, jako je agentura eu-LISA.*

- 9a.** *Nejpozději k datu použitelnosti uvedenému v čl. 52 odst. 3 tohoto nařízení Komise a příslušné agentury EU, jako je agentura eu-LISA, provedou v zájmu efektivnějšího používání článku 9 opatření k tomu, aby bylo možné evropský příkaz k návratu zpracovávat automatizovaným způsobem.*
- 9b.** *Nejpozději k datu použitelnosti uvedenému v čl. 52 odst. 3 tohoto nařízení oznámí členské státy Komisi nezbytná právní a technická opatření přijatá za účelem splnění povinnosti uvedené v odstavci 7.*

I

Článek 8

Výjimky z povinnosti vydat rozhodnutí o návratu

1. Příslušné orgány členských států se mohou rozhodnout nevydat rozhodnutí o návratu v jednom z těchto případů, kdy je státní příslušník třetí země:

- a) přemístěn do jiného členského státu v souladu s postupem stanoveným v článku 23a nařízení (EU) 2016/399;
 - b) přemístěn do jiného členského státu na základě dvoustranných dohod nebo ujednání nebo na základě spolupráce mezi členskými státy v souladu s článkem 44;
 - c) osoba, jejíž neoprávněný pobyt je odhalen v souvislosti s hraničními kontrolami prováděnými při výstupu na vnější hranici v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2016/399 nebo rovnocennými kontrolami **v souladu s vnitrostátním právem v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné**, přičemž je nutné se v maximální možné míře vyvarovat odkladu opuštění území dotčeným státním příslušníkem třetí země.
2. Rozhodnutí o návratu se nevydává v případech, kdy je státní příslušník třetí země držitelem platného povolení k pobytu, dlouhodobého víza nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem ■ .

3. V případech uvedených v odstavci 2 členský stát po státním příslušníkovi třetí země požaduje, aby neprodleně odjel na území tohoto jiného členského státu. Pokud státní příslušník třetí země tomuto požadavku nevyhoví nebo pokud je jeho okamžitý odjezd vyžadován z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti, mohou členské státy požádat ostatní členské státy o spolupráci podle článku 44 nebo vydat rozhodnutí o návratu v souladu s článkem 7.
4. Rozhodnutí o návratu se nevydá v případech, kdy ■ se použije postup uvedený v článku 9 ■ .

Článek 9

Uznávání a výkon rozhodnutí o návratu vydaných jiným členským státem

1. Členský stát, v němž státní příslušník třetí země neoprávněně pobývá (dále jen „vykonávající členský stát“), může uznat **a vykonat** vykonatelné rozhodnutí o návratu, **a v příslušných případech rozhodnutí o vyhoštění**, vydané tomuto státnímu příslušníkovi třetí země jiným členským státem (dále jen „vydávající členský stát“) podle čl. 7 odst. 1 **a čl. 12 odst. 2. Výkon je založen na informacích dostupných v** evropském příkazu k návratu uvedeném v čl. 7 odst. 7 **a provede se v souladu s vnitrostátními pravidly a postupy** podle článku 12.

2. **Členské státy nemusí za účelem uznání přijímat správní rozhodnutí nebo akty. Uznání nemusí mít formu správního řízení .**

5. Pokud členský stát neuzná nebo nevykoná rozhodnutí o návratu **nebo rozhodnutí o vyhoštění** podle odstavce 1 , vydá rozhodnutí o návratu **za podmínek uvedených v článku 7 nebo rozhodnutí o vyhoštění podle čl. 12 odst. 2.**

6. **Pokud** členský stát **uzná nebo vykoná rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění podle odstavce 1**, pozastaví **vyhoštění**, pokud jsou účinky rozhodnutí o návratu **nebo rozhodnutí o vyhoštění** ve vydávajícím členském státě pozastaveny, **a může vydat rozhodnutí o návratu za podmínek uvedených v článku 7.**

7. Pokud vydávající členský stát rozhodnutí o návratu **pozastaví nebo** zruší nebo pokud je rozhodnutí o návratu zrušeno **správním** orgánem **nebo soudem**, vydá vykonávající členský stát rozhodnutí o návratu za podmínek stanovených v článku 7.
8. Vydávající členský stát poskytne vykonávajícímu členskému státu **na jeho žádost** veškeré dostupné údaje a dokumenty nezbytné pro účely **■** návratu **nebo vyhoštění** v souladu s nařízením (EU) 2018/1860 **■** .

■

- 9a. *Použitím článku 9 není dotčeno použití výjimek stanovených v článku 8.*
11. *Členské státy do okamžiku přijetí prováděcího aktu uvedeného v čl. 7 odst. 8 zahájí přípravné kroky, které usnadní uznávání rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění vydaných jiným členským státem, případně včetně právních a technických opatření v jejich vnitrostátních systémech, změn vnitrostátních informačních systémů, příslušných školení a činností v rámci pilotních projektů.*

- 12. *Do dvou let ode dne použitelnosti uvedeného v čl. 52 odst. 3 tohoto nařízení posoudí Komise provádění vzájemného uznávání podle odstavce 1 tohoto článku, zejména pokud jde o:***
- a) to, zda členské státy zavedly právní a technická opatření, která zpřístupňují evropský příkaz k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému podle čl. 7 odst. 7, a zda jsou tato opatření účinná;***
 - b) to, zda členské státy zavedly právní a technická opatření k automatizovanému zpracování evropského příkazu k návratu podle čl. 7 odst. 9;***
 - c) účinnost uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu a rozhodnutí o vyhoštění;***

- d) zatížení vnitrostátních soudních a správních systémů, které z toho vyplývá, a*
- e) výsledky příslušných školení a činností v rámci pilotních projektů.*

13. Na základě posouzení uvedeného v odstavci 12 Komise ve vhodných případech předloží legislativní návrhy, případně včetně cílených změn k zajištění účinného navracení, s cílem zavést povinné uznávání a výkon vykonatelných rozhodnutí o návratu a rozhodnutí o vyhoštění vydaných jiným členským státem. Jestliže Komise žádný návrh nepředloží, své rozhodnutí zdůvodní.

Oddíl 3

Zákaz vstupu

Článek 10

Vydání zákazu vstupu

1. Rozhodnutí o návratu jsou spojena se zákazem vstupu, pokud:
 - a) se na státního příslušníka třetí země vztahuje vyhoštění v souladu s článkem 12;

- b) povinnost *opustit území členských států* nebyla splněna ve lhůtách stanovených v souladu s *čl. 7 odst. 1a až 1c*;
 - c) státní příslušník třetí země představuje bezpečnostní riziko v souladu s článkem 16.
2. V jiných případech, než které jsou uvedeny v odstavci 1, *mohou* příslušné orgány *spojit* rozhodnutí o návratu *nebo rozhodnutí o vyhoštění* se zákazem vstupu, s přihlédnutím k relevantním okolnostem, zejména k míře, do níž státní příslušník třetí země spolupracuje.
3. Zákaz vstupu se vydává písemně, a to jako součást rozhodnutí o návratu *nebo rozhodnutí o vyhoštění*, nebo samostatně. *Zákaz vstupu se* státnímu příslušníkovi třetí země oznámí v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí. *Za tímto účelem mohou příslušné orgány případně využít standardní vzor pro překlad nebo strojově podporované překladatelské nástroje nebo nástroje využívající strojově generovaný překlad.*

4. Příslušné orgány mohou uložit zákaz vstupu bez vydání rozhodnutí o návratu státnímu příslušníkovi třetí země, jenž neoprávněně pobývá na území členských států a jehož neoprávněný pobyt je odhalen v souvislosti s hraničními kontrolami prováděnými při výstupu v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2016/399 ***nebo rovnocennými kontrolami prováděnými v souladu s vnitrostátním právem v případě členských států, pro něž není uvedené nařízení závazné. Zákaz vstupu může být v těchto případech uložen a oznámen poté, co státní příslušník třetí země opustí území členských států,*** přičemž je nutné se v maximální možné míře vyvarovat odkladu odjezdu dotčeného státního příslušníka třetí země.
- 4a. ***Pokud neoprávněně pobývajícím státním příslušníkem třetí země opustí území členských států před vydáním rozhodnutí o návratu, mohou příslušné orgány uložit zákaz vstupu, aniž by vydaly rozhodnutí o návratu.***

- 4b. *Pokud důvody pro vydání zákazu vstupu vznikly po vydání rozhodnutí o návratu, mohou příslušné orgány uložit zákaz vstupu, aniž by vydaly nové rozhodnutí o návratu.*
5. Příslušné orgány mohou upustit od vydání zákazu vstupu v jednotlivých případech z humanitárních důvodů, *pokud je státní příslušník třetí země obětí obchodování s lidmi* nebo pokud řádně spolupracuje s příslušnými orgány, mimo jiné tím, že se zapíše do programu návratu a opětovného začlenění.
6. Délka zákazu vstupu je stanovena po řádném zvážení všech relevantních okolností jednotlivého případu a činí nejvýše deset let. *Aniž je dotčen čl. 16 odst. 3 písm. a), může být zákaz vstupu z řádně podložených důvodů vydán na dobu nejvýše dvaceti let vždy, kdy se považuje za nezbytné zabránit státnímu příslušníkovi třetí země ve vstupu na území členských států.*

8. Doba zákazu vstupu začíná dnem, kdy státní příslušník třetí země opustil území členských států.

Článek 11

Zrušení, pozastavení nebo zkrácení doby platnosti zákazu vstupu

1. *Aniž jsou dotčeny odstavce 2 a 3, může vydávající členský stát zákaz vstupu zrušit, pozastavit nebo zkrátit jeho dobu platnosti, pokud státní příslušník třetí země prokáže, že se dobrovolně vrátil.*

2. *Aniž je dotčen odstavec 3, může příslušný orgán podle svého uvážení zákaz vstupu zrušit, pozastavit nebo zkrátit jeho dobu platnosti v odůvodněných jednotlivých případech, mimo jiné z humanitárních důvodů, s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem.*

3. *Aniž je dotčen odstavec 4, může státní příslušník třetí země předložit odůvodněnou žádost o zrušení, pozastavení nebo zkrácení doby platnosti zákazu vstupu za předpokladu, že opustil území daného státu.*
4. *Státní příslušník třetí země, jemuž byl vydán zákaz vstupu na dobu delší než deset let v souladu s čl. 10 odst. 6 nebo čl. 16 odst. 3 písm. a), může deset let po opuštění členských států požádat vydávající členský stát, aby přezkoumal, zda zákaz vstupu může být zrušen nebo pozastaven nebo zda může být zkrácena doba platnosti zákazu vstupu, a s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem, v příslušných případech mimo jiné k tomu, zda státní příslušník třetí země i nadále představuje bezpečnostní riziko podle článku 16 a zda je zákaz vstupu i nadále nutný k zamezení vstupu tohoto státního příslušníka třetí země na území členských států. Žádost o přezkum musí být odůvodněná.*

- 4a. *Členské státy mohou podmínit zrušení zákazu vstupu náhradou nákladů na vyhoštění státního příslušníka třetí země.*

Oddíl 4

Výkon návratu

Článek 12

Vyhoštění

1. *Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření k vyhoštění státního příslušníka třetí země ■ , pokud:*
- a) nesplnil povinnost opustit území v souladu s článkem 7;*
 - a) *nespolupracuje s orgány;*
 -
 - c) *spadá do oblasti působnosti článku 16;*
 - d) *se bez povolení přestěhuje do jiného členského státu, a to i během období stanoveného v souladu s článkem 7;*
 - da) příslušné orgány považují vyhoštění za nezbytné a přiměřené v souladu s vnitrostátním právem z jiných důvodů než z důvodů uvedených v písmenech -a) až d).*

- 1a. Žádné ustanovení tohoto nařízení nebrání členským státům v tom, aby povolily nebo usnadnily dobrovolný návrat státního příslušníka třetí země, na kterého se jinak vztahuje vyhoštění podle odstavce 1, zejména pokud se má za to, že to povede k rychlejšímu a účinnějšímu navracení.**
- 2. Příslušné orgány mohou vydat rozhodnutí o vyhoštění kterémukoli státnímu příslušníkovi třetí země, na něž se vztahuje rozhodnutí o návratu. Případné rozhodnutí o vyhoštění se vydává písemně a může být součástí téhož rozhodnutí jako rozhodnutí o návratu nebo být samostatným správním nebo soudním rozhodnutím či aktem nebo být součástí jiného správního nebo soudního rozhodnutí.**
- 2a. Pokud dosud nebyla určena země návratu nebo pokud se liší od dříve určené země, určí příslušný orgán v rozhodnutí o návratu nebo v rozhodnutí o vyhoštění před provedením vyhoštění jednu nebo více zemí návratu podle čl. 4 odst. 3.**

- 2b. *Pokud je vydáno rozhodnutí o vyhoštění, musí být věcně a právně odůvodněno. Státní příslušník třetí země obdrží informace o dostupných opravných prostředcích a lhůtách pro jejich podání. Rozhodnutí o vyhoštění se oznámí státnímu příslušníkovi třetí země co nejdříve v souladu s vnitrostátním právem daného členského státu.*
- 2c. *Pokud je vydáno rozhodnutí o vyhoštění, státnímu příslušníkovi třetí země je na požádání poskytnut písemný nebo ústní překlad hlavních prvků tohoto rozhodnutí, včetně informací o dostupných opravných prostředcích, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí. Za tímto účelem mohou příslušné orgány případně využít standardní vzor pro překlad, strojově podporované překladatelské nástroje nebo nástroje se strojově generovaným překladem.*

3. ***Pokud státní příslušník třetí země uvede nebo orgány členského státu zjistí relevantní známky, že vyhoštěním by byla porušena zásada nenavracení, příslušné orgány odkáží státního příslušníka třetí země na vhodné řízení, v příslušných případech včetně azylového řízení v souladu s nařízením (EU) 2024/1348, nebo v souladu s vnitrostátním právem posoudí, zda je vyhoštění v souladu se zásadou nenavracení. Dotčený státní příslušník třetí země předloží co nejdříve veškeré relevantní údaje týkající se jeho osobní situace, aby doložil své tvrzení, že vyhoštěním by byla porušena zásada nenavracení. Příslušné orgány mohou jako podklad využít či zohlednit případné dřívější posouzení rizika spojeného s návratem. Další posouzení rizika spojeného s návratem se provede pouze v případě, že poskytnuté informace jsou podložené.***

- 3a. *Členské státy mohou rozhodnout, že zásadu nenavrácení může posoudit jiný orgán než příslušný orgán, který vydává nebo vykonává rozhodnutí o návratu.*
4. Donucovací opatření přijatá k zajištění vyhoštění musí být nezbytná a přiměřená a v žádném případě nesmí překročit únosnou míru. Provádějí se v souladu s vnitrostátními právními předpisy za dodržování základních práv a je při nich náležitě respektována důstojnost a tělesná integrita dotčeného státního příslušníka třetí země.
5. Při uskutečňování vyhoštění leteckou cestou členské státy přihlížejí ke společným pravidlům o bezpečnostních ustanoveních pro společné návraty leteckou cestou stanoveným v příloze rozhodnutí Rady 2004/573/ES³⁰.

³⁰ Rozhodnutí Rady 2004/573/ES ze dne 29. dubna 2004 o organizaci společných letů za účelem navracení státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje individuální příkaz o vyhoštění, z území dvou nebo více členských států (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

■ Článek 14

Podmínky pro odklad vyhoštění

1. Vyhoštění podle článku 12 se odloží za těchto okolností:
 - a) pokud by jím byla porušena zásada nenavrácení nebo
 - b) pokud a dokud je rozhodnutí o návratu pozastaveno v souladu s článkem 28.
2. Vyhoštění podle článku 12 lze odložit ■ podle zvláštních okolností jednotlivého případu.
V případě, že existuje riziko útěku, lze uplatnit další opatření podle odstavce 7.
3. Pokud státní příslušník třetí země požádá o odklad vyhoštění, musí být žádost řádně odůvodněna.
4. ■ Členské státy dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země poskytnou písemné potvrzení *o odkladu podle odstavce 1 nebo 2 a o jeho právech během odkladu. Překlad tohoto potvrzení může být státnímu příslušníkovi třetí země sdělen ústně v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, a to i s využitím tlumočnických služeb.*

5. ■ Odklad vyhoštění ■ se ■ prezkoumá *v případě změny relevantních okolností*.
6. Pokud jde o situaci státního příslušníka třetí země, *včetně plnění povinností stanovených tímto nařízením ze strany státního příslušníka třetí země*, během doby, o kterou je vyhoštění odloženo, zohlední se:
- a) základní potřeby;
 - b) celistvost rodiny, jejíž příslušníci se nacházejí na území členského státu;
 - c) neodkladná zdravotní péče a základní léčba v případě onemocnění;
 - d) přístup nezletilých osob k systému základního vzdělávání podle délky jejich pobytu;
 - e) zvláštní potřeby zranitelných osob.
7. Pokud je vyhoštění odloženo, lze použít opatření stanovená v *článku 21, 23c a 29*, jsou-li splněny příslušné podmínky.

Článek 15

Monitorování vyhoštění

■ Členské státy zavedou nezávislý *systém pro monitorování nucených návratů*. ■ Členské státy *mohou využívat stávající monitorovací mechanismy, jako jsou struktury a odborné znalosti zavedené podle nařízení (EU) 2024/1356, které jsou relevantní pro účely tohoto článku*.

Článek 16

Navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko

1. Tento článek se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, pokud:
 - a) představují hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, *včetně případů, kdy se na ně vztahuje záznam podle čl. 24 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861³¹*;

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006 (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

- b) *lze se důvodně domnívat, že spáchali závažný trestný čin uvedený v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV³² nebo spáchali trestný čin, na který se podle vnitrostátního práva vztahuje trest odnětí svobody v délce nejméně dvou let, nebo spáchali několik trestných činů, na které se podle vnitrostátního práva odsuzujícího členského státu vztahuje trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku;*
- ba) *lze se důvodně domnívat, že se daná osoba podílela na páčání některého z trestných činů uvedených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541³³;*

³² Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

³³ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV (Úř. věst. L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

c) *lze se důvodně domnívat, že mají v úmyslu spáchat trestný čin podle písmene b) a ba) tohoto odstavce na území některého členského státu;*

ca) *lze se důvodně domnívat, že představují jinou bezpečnostní hrozbu vymezenou vnitrostátním právem.*

2. Na státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti tohoto článku se vztahuje vyhoštění v souladu s článkem 12.

2a. *Ustanovení odst. 1 písm. b), ba) a c) se vztahují na státní příslušníky třetích zemí, o nichž se lze důvodně domnívat, že podněcovali k páčání trestných činů v nich uvedených nebo se na jejich páčání jinak podíleli.*

- 2b. *Členské státy přijmou nezbytná opatření k tomu, aby rozhodnutí o návratu týkající se státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje tento článek, byla zpracována a vykonána přednostně.*
3. Odchylně od příslušných ustanovení tohoto nařízení se může na státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti tohoto článku vztahovat:
- a) zákaz vstupu vydaný v souladu s článkem 10, který překračuje maximální dobu stanovenou v čl. 10 odst. 6, ***nebo časově neomezený zákaz vstupu, je-li to odůvodněné a přiměřené bezpečnostnímu riziku, které tento státní příslušník třetí země představuje. V těchto případech se použije čl. 11 odst. 4;***
 - b) zajištění podle čl. 29 odst. 3 písm. c);

- c) zajištění ve věznicích, případně s tím, že budou *v maximální možné míře* odděleni od běžných vězňů;
- d) zajištění po *dodatečnou* dobu, jež překračuje maximální dobu uvedenou v čl. 32 odst. 3 a která je stanovena *soudem* s přihlédnutím k zvláštním okolnostem jednotlivého případu a podléhá soudnímu přezkumu alespoň každé tři měsíce.

4. *Pokud hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, kterou představují státní příslušníci třetích zemí podle odst. 1 písm. a), nelze účinně řešit podle tohoto článku, mohou členské státy stanovit další opatření podle vnitrostátního práva. Členské státy zajistí, aby při přijímání příslušného rozhodnutí bylo dané opatření nezbytné a přiměřené s ohledem na závažnost hrozby pro veřejnou bezpečnost nebo nebezpečí, které dotčená osoba představuje.*

- 4a. *Členské státy mohou vycházet z důkladného bezpečnostního posouzení všech relevantních okolností, které příslušné orgány provedly v předchozích fázích, a to i v souvislosti s azylovým řízením, řízením o vízech a řízením o ochraně hranic, včetně prověřování.*

Článek 17

Navracení do třetí země, s níž existuje dohoda nebo ujednání

1. Navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ve smyslu čl. 4 prvního pododstavce bodu 3 písm. g) vyžaduje uzavření dohody nebo ujednání se třetí zemí. Takovou dohodu nebo ujednání lze uzavřít se třetí zemí pouze tehdy, jsou-li dodržovány mezinárodní normy a zásady v oblasti lidských práv v souladu s mezinárodním právem, včetně zásady nenavracení.

2. Dohoda nebo ujednání podle odstavce 1 stanoví:

- a) postupy pro ***návrat*** neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí z **■** členských států do třetí země uvedené v odstavci 1;
- b) podmínky pobytu státního příslušníka třetí země ve třetí zemi uvedené v odstavci 1, včetně příslušných povinností a úkolů ***stran této dohody nebo ujednání;***
■
- d) povinnosti třetí země uvedené v odst. 1 druhé větě;
■
- f) důsledky, které budou vyvozeny v případě porušení dohody nebo ujednání nebo významných změn, které mají nepříznivý dopad na situaci ve třetí zemi.

2a. *Pokud dohoda nebo ujednání podle odstavce 1 stanoví navazující návrat do země návratu podle čl. 4 odst. 3 písm. a) až d), tato dohoda nebo ujednání navíc k odstavci 2 stanoví:*

- a) důsledky v případě, že navazující návrat není možný;*
- b) příslušné povinnosti a úkoly stran dohody nebo ujednání;*
- c) důsledky, které budou vyvozeny v případě významné změny, která má nepříznivý dopad na situaci ve třetí zemi podle odstavce 1;*
- d) nezávislý orgán nebo mechanismus pro monitorování účinného uplatňování této dohody nebo ujednání.*

Dohoda nebo ujednání podle prvního pododstavce může zahrnovat podmínky pro zajištění ve třetí zemi uvedené v odstavci 1.

3. *Členské státy včas informují příslušné členské státy o jednáních o dohodě nebo ujednání uvedených v odstavci 1 se třetí zemí, která má s těmito členskými státy společnou hranici. Členské státy informují Komisi a ostatní členské státy o veškerých dvoustranných a mnohostranných dohodách nebo ujednáních uzavřených v souladu s odstavcem 1 před jejich vstupem v platnost, nebo v případě, že se má dohoda nebo ujednání provádět prozatímně, před začátkem prozatímního provádění. Komise a ostatní členské státy jsou rovněž informovány o veškerých následných změnách nebo ukončení těchto dohod nebo ujednání.*

4. Do třetí země uvedené v odstavci 1 nesmí být navraceny nezletilé osoby bez doprovodu ■ .

Oddíl 5

Navracení nezletilých osob

Článek 18

Nejlepší zájem dítěte

Při uplatňování ustanovení tohoto nařízení je pro příslušné orgány prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte.

Článek 19

Posouzení věku nezletilých osob

1. Existují-li na základě prohlášení státního příslušníka třetí země, dostupných dokladů nebo jiných relevantních známek pochybnosti o tom, zda je státní příslušník třetí země nezletilou osobou, může příslušný orgán provést ■ posouzení ***věku v souladu s vnitrostátními nebo unijními právními předpisy***. Na takové posouzení ***věku lze použít*** článek 25 nařízení (EU) 2024/1348.
2. ***Příslušný orgán může využívat posouzení věku provedená v předchozích fázích řízení o návratu nebo v jiných příslušných řízeních.***

3. *Členský stát může uznat výsledky posouzení věku provedeného jinými členskými státy, pokud bylo provedeno v souladu s právem Unie.*
6. *Odmítnutí podrobit se posouzení věku, včetně lékařské prohlídky, nebrání rozhodujícímu orgánu pokračovat v řízení o návratu. Takové odmítnutí lze považovat pouze za vyvratitelnou domněnku, že žadatel není nezletilou osobou.*

Článek 20

Navracení nezletilých osob bez doprovodu

1. **■** V souladu s nejlepším zájmem dítěte se zajistí pomoc ze strany vhodných subjektů jiných než orgánů vykonávajících návrat.
2. Je jmenován zástupce nebo osoba **určená k** ochraně nejlepšího zájmu dítěte, kteří v rámci procesu navracení v příslušných případech zastupují nezletilou osobu bez doprovodu, poskytují jí pomoc nebo jednají jejím jménem. Zajistí se, aby byl jmenovaný zástupce náležitě vyškolen v komunikaci vstřícné k dětem a odpovídající věku dítěte a aby **dokázal komunikovat, v jazyce, kterému nezletilá osoba rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, případně s použitím tlumočnických služeb.** Touto osobou **může být** osoba určená k tomu, aby jednala jako zástupce, podle směrnice (EU) 2024/1346³⁴, pokud k takovému určení v souladu s článkem 27 uvedené směrnice došlo.

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. Nezletilá osoba bez doprovodu je vyslechnuta buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce nebo ■ osoby uvedených v odstavci 2, a to i v souvislosti s určením nejlepšího zájmu dítěte. **Nejpozději** před vyhoštěním nezletilé osoby bez doprovodu z území členského státu se orgány tohoto členského státu ujistí, že tato nezletilá osoba bude navrácena členu své rodiny, ustanovenému opatrovníkovi nebo do odpovídajícího přijímacího zařízení v zemi návratu.

Kapitola III

POVINNOSTI STÁTNÍHO PŘÍSLUŠNÍKA TŘETÍ ZEMĚ

Článek 21

Povinnost spolupracovat

1. Státní příslušníci třetích zemí jsou povinni splnit **povinnost opustit území členských států** a spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o návratu ■ .

- 1a.** Státní příslušníci třetích zemí poskytnou příslušným orgánům bez zbytečného odkladu informace o veškerých změnách své individuální situace, které jsou relevantní pro účely *tohoto nařízení*.
- 2.** *Aniž je dotčena povinnost opustit území členských států*, státní příslušníci třetích zemí:
- a) jsou *k dispozici příslušným orgánům* na území členského státu příslušného k řízení o návratu, jež je s nimi vedeno, neutečou, *a to ani* do jiného členského státu, *a dostaví se k odjezdu v rámci přepravy za účelem návratu, jak stanoví příslušný orgán*;
 - aa) *fyzicky ani verbálně nebrání návratu*;

- b) poskytnou ■ bez zbytečného odkladu veškeré informace a fyzické *a digitální* doklady, *včetně kopií a elektronických záznamů*, jež jsou *relevantní* pro zjištění nebo ověření totožnosti *či státní příslušnosti* nebo jsou jinak v rámci řízení o návratu ■ relevantní, pokud je *mají k dispozici nebo lze důvodně předpokládat, že je mohou získat, zejména poskytnutím dokladu totožnosti nebo cestovního dokladu příslušným orgánům nebo spoluprací při získávání dokladu totožnosti nebo cestovního dokladu*;
- c) nesmí ■ doklady, *informace a dokumenty uvedené v písm. b) a ba) tohoto odstavce* zničit, *neposkytnout* nebo se jich jinak zbavit, používat přezdívky s podvodným úmyslem, poskytovat jiné nepravdivé informace v ústní nebo písemné podobě nebo jinak *uvádět orgány v omyl nebo* podvodně bránit řízení o návratu ■ ;

- d) podají vysvětlení v případě, že u sebe nemají doklad totožnosti ani cestovní doklad;
- e) poskytnou informace o třetích zemích tranzitu, *cestovních trasách nebo jiných třetích zemích, s nimiž mohou mít spojení, jež by mohla usnadnit návrat*;
- f) poskytnou biometrické údaje vymezené *ve vnitrostátním a unijním právu, včetně* čl. 2 odst. 1 písm. s) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358³⁵;
- fa) splní cestovní požadavky dopravců a vstupní požadavky orgánů třetích zemí, včetně zdravotních požadavků, pokud tyto požadavky obecně platí pro mezinárodní cestující*;
- g) *na žádost příslušných orgánů* poskytnou přesné kontaktní údaje, včetně současného bydliště, adresy, telefonního čísla, na němž mohou být zastíženi, a případně adresu elektronické pošty;

35

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358 ze dne 14. května 2024 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání biometrických údajů za účelem účinného uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 a (EU) 2024/1350 a směrnice Rady 2001/55/ES a za účelem zjištění totožnosti neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti a o žádostech orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/818 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 (Úř. věst. L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- h) poskytnou bez zbytečného odkladu informace o veškerých změnách kontaktních údajů uvedených v písmenu g);
- i) ***dodrží všechna opatření uložená na základě čl. 23 odst. 1 a čl. 23c odst. 1 po celou dobu řízení o návratu;***
- j) poskytnou veškeré požadované informace a prohlášení v souvislosti se žádostmi podanými příslušným orgánům daných třetích zemí za účelem získání cestovních dokladů, a v případě potřeby spolupracují s těmito orgány třetích zemí;
- k) ■ se dostaví osobně k příslušným vnitrostátním orgánům ***nebo*** orgánům třetí země na místě určeném těmito orgány nebo se s nimi ■ spojí prostřednictvím videokonference, ***podle požadavků příslušných orgánů, za účelem získání cestovních dokladů a prokázání jejich totožnosti nebo*** státní příslušnosti;

- l) pokud to vyžadují příslušné orgány, účastní se poradenství v oblasti navracení a opětovného začlenění;

la) dodrží další relevantní dodatečná opatření související s návratem podle vnitrostátního práva.

Povinnostmi uloženými státnímu příslušníkovi třetí země podle tohoto článku nejsou dotčeny povinnosti a opatření nesouvisející s návratem stanovené vnitrostátním právem.

3. Informace a doklady, nebo nejsou-li dostupné, jejich kopie uvedené v odst. 2 písm. b) zahrnují zejména prohlášení státních příslušníků třetích zemí a veškeré doklady, jež mají k dispozici a které se týkají:
 - a) jejich jména, data a místa narození, pohlaví a státní příslušnosti nebo státních příslušností nebo skutečnosti, že státní příslušník třetí země je bez státní příslušnosti;

- b) jejich rodinných příslušníků a dalších osobních údajů státního příslušníka třetí země, jsou-li relevantní pro provedení řízení o návratu ■ nebo pro určení země návratu;
- c) druhu, počtu, doby platnosti a vydávající země jakéhokoli dokladu totožnosti nebo cestovního dokladu státních příslušníků třetích zemí a dalších jimi poskytnutých dokladů, které příslušný orgán považuje za relevantní pro účely jejich identifikace, pro provedení řízení o návratu ■ a pro určení země návratu;
- d) veškerých povolení k pobytu nebo jiných povolení zakládajících oprávnění k pobytu státních příslušníků třetích zemí vydaných jiným členským státem nebo třetí zemí;
- e) případného rozhodnutí o návratu, ***rozhodnutí nařizující vyhoštění nebo zákazu vstupu*** vydaného v jiném členském státě;

f) země nebo zemí a místa nebo míst předchozího pobytu, cestovních tras, *zemí tranzitu* a cestovních dokladů.

4. Pokud se příslušné orgány rozhodnou uchovávat jakýkoli dokument nezbytný pro účely ■ návratu podle odst. 2 písm. b), zajistí, aby státní příslušník třetí země ■ obdržel *bez zbytečného odkladu* fotokopie nebo *jiný vhodný doklad o uchování daných dokumentů*. *V případě dobrovolného návratu* ■ příslušné orgány buď předají tyto doklady zpět státnímu příslušníkovi třetí země v okamžiku odjezdu, nebo při příjezdu do třetí země.
5. Státní příslušník třetí země *musí být dosažitelný komunikačními prostředky vymezenými vnitrostátním právem*. Členské státy ve vnitrostátním právu ■ stanoví způsob komunikace a okamžik, kdy se má za to, že státní příslušník třetí země sdělení obdržel a že mu bylo sdělení oznámeno, nebo pro účely takové komunikace využívají digitální systémy vyvinuté a/nebo podporované *členskými státy nebo* Unií.

Článek 21a
Riziko útěku

- 1. *Není-li prokázán opak, riziko útěku v daném jednotlivém případě existuje, pokud je v případě neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země splněna alespoň jedna z těchto podmínek:***
- a) *státní příslušník třetí země bez povolení vstoupil nebo se přestěhoval na území členského státu, a to i po tranzitu přes třetí zemi, nebo se o to pokusil;***
- b) *na státního příslušníka třetí země se vztahuje rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem, než na jehož území daná osoba v současné době neoprávněně pobývá, a to i na základě záznamů vložených do Schengenského informačního systému podle nařízení (EU) 2018/1860;***

- c) státní příslušník třetí země nedodržuje jedno či více opatření uložených v souladu s čl. 23 odst. 1 a čl. 23b odst. 1 nebo dává najevo nebo prokazuje záměr tato opatření nedodržovat;*
- d) státní příslušník třetí země opětovně vstoupil na území členských států v rozporu s platným zákazem vstupu.*

2. V případech, na které se nevztahuje odstavec 1, se riziko útěku určí na základě celkového posouzení zvláštních okolností jednotlivého případu. Posouzení zahrnuje jedno či více z následujících kritérií týkajících se dotčeného neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země:

- a) státní příslušník třetí země nemá pevné bydliště ani adresu;*
- b) státní příslušník třetí země nesplnil povinnost opustit území členských států ve lhůtě stanovené v souladu s čl. 7 odst. 1a písm. a);*

- c) pokud má v nejbližší době proběhnout odjezd a existují důvody se domnívat, že státní příslušník třetí země má v úmyslu porušit povinnost spolupráce stanovenou v čl. 21 odst. 2 písm. a);*
- d) státní příslušník třetí země používá falešné nebo padělané doklady totožnosti nebo cestovní doklady, povolení k pobytu či víza či doklady prokazující splnění podmínek pro vstup, nebo tyto doklady zničil či se jich jinak zbavil, používá přezdívký s podvodným úmyslem, poskytl jiné nepravdivé informace v ústní nebo písemné podobě nebo jiným způsobem podvodně brání řízení o návratu nebo zpětném převzetí;*
- e) státní příslušník třetí země se neúčastní poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění, pokud to vyžadují příslušné orgány;*
- f) státní příslušník třetí země nemá sociální vazby, zejména rodinné vazby, a nemá dostatečné prostředky obživy;*

- g) státní příslušník třetí země neplní *povinnosti podle čl. 21 odst. 2 písm. a) až c), e), fa) a i) až k), včetně nedostatečné spolupráce při získání cestovních dokladů;*
- h) *jiná kritéria než kritéria uvedená v písmenech a) až f) stanovená ve vnitrostátním právu.*

Kapitola IIIa

OPATŘENÍ NA PODPORU NAVRACENÍ A ALTERNATIVY K ZAJIŠTĚNÍ

Článek 23

Dostupnost v rámci procesu navracení

1. ***K přípravě a zajištění účinného navracení nebo k posílení pobídky ke splnění povinnosti opustit území a povinnosti spolupracovat mohou členské státy uložit státnímu příslušníkovi třetí země jedno nebo více z těchto opatření:***
 - a) ***povinnost setrvat v zeměpisné oblasti na území členského státu, v níž se mohou volně pohybovat;***

- b) povinnost pobývat na určité adrese či místě určeném příslušnými orgány;*
- c) povinnost hlásit se u příslušných orgánů ve stanovené době osobně či jinými prostředky, jak je stanoveno ve vnitrostátním právu;*
- d) jiná opatření než opatření uvedená v písmenech a) až c), pokud tak stanoví vnitrostátní právo.*

- 2. Opatření podle odstavce 1 se použijí** pouze v rozsahu, v jakém jsou slučitelná se zvláštními potřebami zranitelných osob a nejlepším zájmem dítěte.
- 2a. Opatření uvedená v odstavci 1 lze uložit i státním příslušníkům třetích zemí, kteří nemohou být vyhoštěni z důvodu nespolupráce s příslušnými orgány.**
- 3.** Na žádost mohou příslušné orgány udělit státnímu příslušníkovi třetí země povolení *dočasně nedodržovat některá z opatření uvedených v odstavci 1.*

I

4. ***Státní příslušník třetí země obdrží informace o tom, zda bylo povolení v souladu s odstavcem 3 uděleno či nikoli.***
5. Státní příslušník třetí země není povinen žádat o povolení ***podle odstavce 3*** k tomu, aby se mohl dostavit na úřad nebo k soudu, ***pokud by tím byly jinak porušeny povinnosti stanovené v odstavci 1, a pokud je*** jeho přítomnost nutná. Státní příslušník třetí země takové termíny ***předem*** oznámí příslušným orgánům.
6. Rozhodnutí přijatá v souladu s odst. 1 písm. b) a c) se vyhotovují písemně, jsou přiměřená a zohledňují zvláštní okolnosti dotčeného státního příslušníka třetí země.

7. *Státní příslušník třetí země obdrží informace o každém rozhodnutí o použití opatření uvedených v odstavci 1 tohoto článku a o důsledcích nedodržení tohoto rozhodnutí, včetně zajištění podle článku 29.*

Článek 23a

Vyšetřovací úkony

1. *Aniž jsou dotčeny vyšetřovací úkony z jiných důvodů nesouvisejících s návratem v souladu s vnitrostátním právem, příslušné orgány členských států mohou v případě, že je to nezbytné, přiměřené a řádně odůvodněné za účelem přípravy nebo zajištění účinného navracení:*
- a) *prohledat státního příslušníka třetí země a na základě předchozího soudního příkazu nebo, je-li to nezbytné, přiměřené a řádně odůvodněné naléhavostí této prohlídky, na základě správního rozhodnutí v souladu s vnitrostátním právem místo jeho pobytu nebo jiné příslušné prostory;*

- aa) přijmout správní opatření za účelem zajištění souladu s povinností poskytnout biometrické údaje, jak je stanoveno ve vnitrostátním právu, včetně otisků prstů, což by mohlo zahrnovat možnost použít donucovací prostředky jako poslední možnost, pokud státní příslušník třetí země neposkytne biometrické údaje požadované podle čl. 21 odst. 2 písm. f);*
 - b) prohledat a zajistit osobní věci, elektronická zařízení a jiné relevantní předměty;*
 - c) nařídit další vyšetřovací úkony, pokud tak stanoví vnitrostátní právo.*
- 2. Vyšetřovací úkony podle odst. 1 písm. a) až c) tohoto článku lze provést i bez souhlasu dotčeného státního příslušníka třetí země.*
- 3. Při provádění vyšetřovacích úkonů uložených uložené v souladu s odst. 1 písm. a) až c) tohoto článku jsou dodržována základní práva a vztahují se na ně záruky a opravné prostředky stanovené v právu Unie a vnitrostátním právu.*

Článek 23b

Důsledky neplnění povinnosti spolupracovat

- 1. *V případě neplnění povinnosti spolupracovat stanovené v čl. 21 odst. 1 a požadavků podle čl. 21 odst. 2 uloží členské státy dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země jedno či více opatření uvedených v čl. 23 odst. 1 a mohou uložit jedno či více z následujících opatření, která musí být účinná a přiměřená:***
 - b) zamítnutí nebo snížení určitých dávek a příspěvků, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, ledaže by to vedlo k tomu, že by daná osoba nebyla schopna uspokojit své základní potřeby;***
 - c) zamítnutí nebo snížení pobídek poskytovaných na podporu dobrovolného návratu včetně odmítnutí nebo omezení pomoci při programech návratu a opětovného začlenění podle čl. 46 odst. 3;***

- d) zamítnutí nebo odnětí pracovního povolení, pokud tak stanoví vnitrostátní právo;*
- e) prodloužení doby trvání zákazu vstupu až do maximální délky uvedené v čl. 10 odst. 6;*
- f) trestní sankce včetně trestu odnětí svobody, pokud tak stanoví vnitrostátní právo;*
- g) finanční sankce;*
- h) jiná než výše uvedená opatření nebo důsledky, pokud tak stanoví vnitrostátní právo.*

Článek 23c

Alternativní opatření k zajištění

- 1. Členské státy mohou uložit jedno či více z následujících alternativních opatření k zajištění s přihlédnutím k individuální situaci dotčeného státního příslušníka třetí země, včetně míry rizika útěku posuzovaného v souladu s článkem 21a:*
 - a) složení přiměřené finanční záruky;*

b) používání elektronického sledování;

c) jiná opatření než opatření uvedená v písmenech a) a b), pokud tak stanoví vnitrostátní právo.

- 1a. Cílem opatření uvedených v prvním pododstavci je primárně zajištění efektivního a včasného návratu státního příslušníka třetí země.*
- 2. V rozhodnutí o použití opatření uvedených v odstavci 1 tohoto článku jsou uvedeny relevantní věcné i právní důvody.*
- 3. Státní příslušníci třetích zemí obdrží písemné informace o každém rozhodnutí o použití opatření uvedených v odstavci 1 tohoto článku a o důsledcích nedodržení tohoto rozhodnutí, včetně zajištění podle článku 29.*
- 4. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí přijatá v souladu s odstavcem 2 tohoto článku byla na žádost dotčené osoby nebo z moci úřední přezkoumána soudním orgánem.*

Kapitola IV
ZÁRUKY A OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Oddíl 1
Procesní záruky

Článek 24
Právo na informace

1. ***Příslušné orgány zajistí, aby*** státní příslušníci třetích zemí, kteří mají být navraceni, ***byli*** informováni o:
 - a) účelu ■ řízení ■ ;
 - b) právech a povinnostech státních příslušníků třetích zemí ■ podle článků 21 a 23, důsledcích nedodržení povinnosti podle ***článků 23b a čl. 29 odst. 3 písm. e)***, existenci záznamu o návratu osoby v Schengenském informačním systému a uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu vydaného jiným členským státem v souladu s článkem 9;
 - c) poradenství a programech v oblasti návratu a opětovného začlenění podle článku 46;

d) svých procesních právech ■ v souladu s tímto nařízením a vnitrostátním právem, zejména právu na právní pomoc a zastupování podle článku 25.

2. Informace se poskytují ■ v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu porozumí. Tyto informace ***lze poskytnout*** prostřednictvím standardních informačních ***letáků na papíře*** nebo ***v elektronickém formátu, v nutných případech rovněž ústně s využitím překladatelských a tlumočnických služeb.*** V případě nezletilých osob bez doprovodu se informace poskytují způsobem ■ odpovídajícím věku za účasti ***zástupce nebo osoby určené podle v čl. 20 odst. 2 k tomu, aby nezletilé osobě poskytovala pomoc.***

- 2a. *Pokud příslušný orgán přistoupí k vyhoštění na základě rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění, v něm je určena více než jedna země návratu, je státní příslušník třetí země s dostatečným předstihem před vyhoštěním informován o zemi návratu, do níž bude vyhoštěn.*

Článek 25

Právní pomoc a zastupování

1. V případě odvolání k **soudu** nebo **■** přezkumu soudem podle článku 27 členské státy na žádost státního příslušníka třetí země zajistí, *aby jim byla poskytnuta nezbytná bezplatná právní pomoc a zastupování ■*.
2. *Příslušné orgány zajistí, aby nezletilé osoby bez doprovodu byly zastoupeny a byla jim poskytnuta pomoc takovým způsobem, aby mohly požívat práv a plnit povinnosti podle tohoto nařízení.*

- I
4. Bezplatnou právní pomoc a zastupování poskytují právní poradci nebo jiné osoby s příslušnou kvalifikací, ***kteří*** jsou podle vnitrostátního práva ***oprávněni poskytovat pomoc státnímu příslušníkovi třetí země nebo jej zastupovat, nebo nevládní organizace, které jsou podle vnitrostátního práva oprávněny poskytovat právní služby státním příslušníkům třetích zemí nebo je zastupovat.***
 5. Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování v odvolacím řízení může být členskými státy zamítnuto v případě, že:
 - a) se má za to, že státní příslušník třetí země má dostatečné zdroje na to, aby mohl sám nést náklady na právní pomoc a zastupování;
 - b) se má za to, že odvolání nemá reálnou naději na úspěch nebo je zneužívající;

- c) odvolání nebo přezkum probíhají ve druhém nebo vyšším odvolacím stupni podle vnitrostátního práva, včetně opětovného projednání věci nebo dovolání;
 - d) státnímu příslušníkovi třetí země již pomáhá nebo jej zastupuje právní poradce.
6. Státní příslušník třetí země žádající o bezplatnou právní pomoc a zastoupení oznámí, jaká je jeho finanční situace, ***a neprodleně informuje příslušné orgány o jejích významných změnách, ledaže vnitrostátní právo ukládá bezplatnou právní pomoc bez ohledu na finanční situaci dané osoby.***
7. S výjimkou pomoci poskytované nezletilým osobám bez doprovodu ■ mohou členské státy:
- a) stanovit peněžní nebo časová omezení pro poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování za předpokladu, že tato omezení nejsou svévolná a neomezují nepřiměřeně přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování ■ ;

- b) požádat o úplnou nebo částečnou náhradu veškerých vzniklých nákladů, pokud se finanční situace státního příslušníka třetí země během řízení o návratu zlepšila nebo pokud bylo rozhodnutí o poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování přijato na základě nepravdivých informací poskytnutých státním příslušníkem třetí země;
 - c) stanovit, že pokud jde o poplatky a jiné náklady a náhrady, bude státním příslušníkům třetích zemí poskytnuto stejné, ale ne příznivější zacházení, než je zacházení obecně poskytované v záležitostech týkajících se právní pomoci vlastním státním příslušníkům.
8. Členské státy stanoví zvláštní procesní pravidla, jimiž se řídí způsob podávání a zpracování žádostí o bezplatnou právní pomoc a zastupování ***ve vztahu k odvolání k soudu nebo přezkumu soudem podle článku 27***, nebo použijí stávající pravidla pro domácí žádosti podobného druhu za předpokladu, že tato pravidla nadměrně neztěžují nebo neznemožňují přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování.

9. Přijme-li rozhodnutí o nepřiznání bezplatné právní pomoci a zastupování orgán jiný než **soud**, protože se domnívá, že opravný prostředek nemá reálnou naději na úspěch nebo je zneužívající, má žadatel právo **podat u soudu proti tomuto rozhodnutí účinný opravný prostředek.** ■
10. Členské státy mohou poskytovat bezplatnou právní pomoc a zastupování ve správním řízení v souladu s vnitrostátním právem.

Oddíl 2

Opravné prostředky

Článek 26

Právo na účinnou právní ochranu

1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít k dispozici účinný opravný prostředek, kterým může u **soudu** příslušného **v souladu s vnitrostátním právem** napadnout rozhodnutí uvedená v **čl. 7 odst. 1, článku 10** a čl. 12 odst. 2.

2. Účinný opravný prostředek zahrnuje úplné posouzení ■ skutkové i právní stránky.
3. *Pokud z obsahu spisu předloženého soudu, který je příslušný k projednání opravného prostředku proti rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění, doplněného či vyjasněného po sporném řízení, vyplývá, že by mohla být ohrožena zásada nenavracení, prověří se soulad s požadavky vyplývajícími z této zásady ■ .*
4. *Je-li určitá náležitost rozhodnutí o návratu, která není podstatná, prohlášena za neplatnou nebo zrušena, nemá to za následek prohlášení celého rozhodnutí za neplatné nebo jeho zrušení.*

Článek 27

Odvolání k příslušnému *soudu*

1. Za účelem **uplatňování tohoto nařízení** stanoví členské státy ve svém právu lhůtu pro podání odvolání k soudnímu orgánu prvního stupně, **kteřá** nepřekročí 14 dnů.

Členské státy, které do ... [den vstupu tohoto nařízení v platnost] stanoví ve svém právu lhůtu pro podání odvolání v délce 30 dnů nebo delší, se mohou odchýlit od ustanovení prvního pododstavce. Pokud se členské státy rozhodnou pro tuto odchylku, lhůta uvedená v prvním pododstavci nesmí překročit 30 dnů.

2. **Lhůta uvedená** v odstavci 1 **začíná** běžet ode dne, kdy je státnímu příslušníkovi třetí země oznámeno některé z rozhodnutí uvedených v **čl. 7 odst. 1, článku 10** a v čl. 12 odst. 2, nebo **kdy se považují za oznámená podle vnitrostátního práva.**

3. Pokud je rozhodnutí o návratu založeno na stejném aktu nebo vydáno v rámci stejného aktu jako rozhodnutí o zamítnutí nebo ukončení oprávněného pobytu, mohou být lhůtami pro odvolání proti rozhodnutí o návratu lhůty stanovené ve vnitrostátním právu pro odvolání proti rozhodnutí o ukončení nebo zamítnutí oprávněného pobytu.
4. Je-li společně s rozhodnutím o návratu podle článku 7 vydán zákaz vstupu **nebo rozhodnutí o vyhoštění**, podává se proti **nim** odvolání společně s odvoláním proti tomuto rozhodnutí o návratu, a to u téhož **soudu** v rámci téhož řízení a ve stejných lhůtách. Je-li zákaz vstupu **nebo rozhodnutí o vyhoštění** vydáno odděleně od rozhodnutí o návratu nebo je-li jediným napadeným rozhodnutím, lze se proti němu odvolat samostatně. ■

Článek 28

Odkladný účinek

1. *Ačkoli toto nařízení nestanoví automatický odkladný účinek odvolání, členské státy při plném dodržení článku 47 Listiny zajistí, aby příslušný soud prvního stupně mohl vyhoštění pozastavit před výkonem rozhodnutí vydaných podle článku 7 a čl. 12 odst. 2. Vyhoštění může být na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země pozastaveno na dobu pro podání odvolání podle článku 27, nebo pokud bylo odvolání podáno, na dobu do rozhodnutí o takovém odvolání, ledaže vnitrostátní právo rovněž stanoví, že výkon takového rozhodnutí může být pozastaven z moci úřední. Tím nejsou dotčena ustanovení vnitrostátního práva, podle nichž mají opravné prostředky podané u soudu prvního stupně automatický odkladný účinek.*

- 1a.** *Při posuzování žádosti podle odstavce 1 může soud vycházet z podkladů ve spise, který mu byl předložen, včetně posouzení relevantních okolností, které bylo provedeno v předchozích fázích řízení o návratu či případně azylového řízení.*

- 3.** Je-li podáno další odvolání proti prvnímu nebo následnému rozhodnutí o opravném prostředku, výkon rozhodnutí *o vyhoštění* není pozastaven, ledaže **vnitrostátní právo stanoví odkladný účinek takového opravného prostředku** nebo státní příslušník třetí země požádá o pozastavení a příslušný **soud** rozhodne o jeho přiznání s přihlédnutím ke zvláštním okolnostem jednotlivého případu.

Kapitola V

ZAJIŠTĚNÍ

Článek 29

Důvody zajištění

1. Členské státy mohou zajistit státního příslušníka třetí země podle tohoto nařízení na základě individuálního posouzení každého případu a pouze tehdy, kdy je zajištění přiměřené.
2. Členské státy mohou zajistit státního příslušníka třetí země pouze za účelem ***návratu***, ***včetně jeho*** přípravy, ***zpětného převzetí a*** provedení vyhoštění.
3. Státní příslušník třetí země může být zajištěn pouze na základě jednoho nebo více z těchto důvodů zajištění:
 - a) riziko útěku určené v souladu s článkem ***21a***;
 - b) státní příslušník třetí země se vyhýbá ***zpětnému převzetí***, přípravě návratu či ***vyhoštění*** nebo je jinak maří;
 - c) státní příslušník třetí země představuje bezpečnostní riziko v souladu s článkem 16;

- d) za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti;
- e) neplnění *povinností podle čl. 21 odst. 2 písm. a) až c), e), fa) a i) až k), včetně nedostatečné spolupráce při získání cestovních dokladů;*
- f) *jiné relevantní důvody související s návratem stanovené ve vnitrostátním právu, které mají zajistit účinné řízení o návratu a které jsou nezbytné a přiměřené.*

5. Zajištění nařizují správní nebo soudní orgány. Zajištění se nařizuje písemným rozhodnutím s uvedením věcných i právních důvodů, na nichž je založeno, jakož i informací o dostupných opravných prostředcích. Rozhodnutí se státnímu příslušníkovi třetí země sdělí *ústně nebo písemně v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, a to i s využitím tlumočnických nebo překladatelských služeb.*

6. Při zajištění státního příslušníka třetí země podle odstavce 2 členské státy zohlední, ***zda*** jde o zranitelnou osobu.

Článek 32

Doba trvání zajištění

1. Zajištění trvá co nejkratší dobu, dokud jsou splněny ***důvody*** uvedené v článku 29 a je to nezbytné pro zajištění ***účinného a*** úspěšného návratu ***státního příslušníka třetí země***.
2. Pokud se ukáže, že ***důvody*** stanovené v článku 29 již nejsou plněny, ***státní příslušník třetí země je propuštěn ze zajištění podle tohoto nařízení***. Propuštění nevylučuje použití opatření ***státního příslušníka třetí země*** v souladu s ***článek 23 až 23c***.

3. Zajištění ■ v *jednom* členském státě *nesmí* trvat déle než 12 měsíců. *Pokud* je pravděpodobné, že řízení o návratu bude trvat déle z důvodu nedostatečné spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země, zpoždění při získávání nezbytných dokladů od třetích zemí *nebo mimořádných okolností stanovených vnitrostátním právem, může být státní příslušník třetí země zajištěn po delší dobu, nejvýše však 24 měsíců v jednom členském státě.*

Pokud se státní příslušník třetí země přestěhoval do jiného členského státu a jeho jednání představuje důvod zajištění podle čl. 29 odst. 3, uplatní se nová doba zajištění.

- 3a. *Po uplynutí maximální doby zajištění v délce 24 měsíců podle odstavce 3 může být státní příslušník třetí země znovu zajištěn, jestliže hrozí riziko útěku a jestliže se na základě změny níže uvedených okolností lze domnívat, že vyhoštění proběhne, přičemž celková doba jeho zajištění nesmí přesáhnout 6 měsíců:*

- a) *jsou k dispozici nové významné informace o totožnosti státního příslušníka třetí země;*
- b) *cestovní doklad byl získán nebo lze důvodně předpokládat, že bude získán, v důsledku změny okolností;*
- c) *došlo ke zlepšení spolupráce se třetí zemí.*

Při zajištění státního příslušníka třetí země v souladu s tímto odstavcem členský stát takový případ upřednostní, aby zajistil, že zajištění bude trvat po co nejkratší dobu.

- 4. Uplynutí maximální doby zajištění podle *odstavců 3 a 3a* nevylučuje použití opatření v souladu s *články 23 a 23c*.
- 5. *Pokud státní příslušník třetí země během zajištění spolupracuje ohledně svého návratu, uspořádá se ve vhodných případech a bez zbytečného odkladu jeho dobrovolný návrat. Zajištění může případně trvat až do opuštění území, aby byl zajištěno účinné navracení s ohledem na odstavce 3 a 3a.*

Článek 33

Přezkum příkazů k zajištění

1. ***Členské státy zajistí, aby bylo zajištění nejméně každých šest měsíců*** buď na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země, nebo z moci úřední ***přezkoumáno***.
2. ***Členské státy zajistí, aby bylo zajištění nezletilých osob bez doprovodu*** ■ ***nejméně*** ■ ***každé tři měsíce*** ***bud' na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země, nebo z moci úřední přezkoumáno***.
3. Pokud zajištění nařídily nebo prodloužily správní orgány, členské státy ■ :
 - a) ***zajistí, aby bylo rozhodnutí o soudním přezkumu*** zákonnosti zajištění ***přijato co nejrychleji*** po začátku zajištění, ***a to ve lhůtě stanovené vnitrostátním právem***, nebo

- b) ***přiznají dotčenému státnímu příslušníkovi*** třetí země **■** právo zahájit soudní řízení ve věci ***soudního*** přezkumu zákonnosti zajištění, ***ve kterém je přijato rozhodnutí*** co nejdříve po zahájení příslušného řízení ***ve lhůtě stanovené ve vnitrostátních právních předpisech***. V takových případech členské státy bezodkladně po zajištění uvědomí dotčeného státního příslušníka třetí země o možnosti zahájit takové řízení.

Je-li státní příslušník třetí země zajištěn po dobu delší, než je maximální doba zajištění v délce 24 měsíců podle čl. 32 odst. 3a, a tato doba přesahuje maximální doba zajištění o více než tři měsíce, podléhá toto zajištění nejméně každé tři měsíce soudnímu přezkumu.

Článek 34
Podmínky zajištění

1. Zajištění **obvykle** probíhá ve zvláštních zařízeních, včetně zařízení ve speciálních pobočkách jiných zařízení. Nemůže-li členský stát poskytnout zajištění v takových zařízeních a musí-li se uchýlit k umístění ve věznici, musí být státní příslušníci třetí země, ***pokud možno*** odděleni od běžných vězňů.
2. Zajištění státní příslušníci třetích zemí mají přístup k venkovnímu prostoru. ***Přístup k venkovnímu prostoru může být vyhrazen po omezenou dobu, je-li to nezbytné a přiměřené pro řádné fungování zajišťovacího zařízení.***
3. Zajištěným státním příslušníkům třetí země se na požádání umožní navázat včas kontakt s právními zástupci, rodinnými příslušníky a příslušnými konzulárními orgány.

4. Náležitá pozornost je věnována zvláštním potřebám zajištěných zranitelných osob ■ .
Zajištěným státním příslušníkům třetích zemí se poskytuje neodkladná zdravotní péče a základní léčba.
5. Právní zástupci, rodinní příslušníci, příslušné konzulární úřady a relevantní příslušné vnitrostátní, mezinárodní a nevládní organizace a subjekty mají možnost navštívit jakékoli zajišťovací zařízení, komunikovat se státními příslušníky třetích zemí a navštěvovat je za podmínek, které respektují soukromí. Tyto návštěvy mohou podléhat povolení *a jiným vhodným podmínkám, včetně předchozího vydání příslušné bezpečnostní prověrky příslušným orgánem v souladu s vnitrostátním právem. Členské státy mohou stanovit omezení tohoto přístupu na základě vnitrostátních právních předpisů, jsou-li tato omezení objektivně nezbytná pro bezpečnost, veřejný pořádek nebo správu daného zařízení.*

6. Zajištěným státním příslušníkům třetích zemí se ■ v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, poskytují ■ informace o pravidlech platných v zařízení a o jejich právech a povinnostech. Mezi tyto informace patří i informace o jejich právu podle vnitrostátního práva na kontaktování osob nebo subjektů uvedených v odstavcích 3 a 5.
- 6a. *Státní příslušníci třetích zemí, u nichž je zjištěno, že představují bezpečnostní riziko podle článku 16, mohou být umístěni v zajišťovacích zařízeních za přísnějších bezpečnostních podmínek, včetně přísnějších opatření k jejich oddělení od ostatních nebo zvýšeného dohledu, a to po dobu, která je nezbytně nutná z hlediska řízení daného rizika a k usnadnění jejich návratu.*

Článek 35

Podmínky zajištění nezletilých osob *bez doprovodu* a rodin *s nezletilými dětmi*

1. Nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými dětmi jsou zajištěny pouze v případě, že neexistuje jiná možnost, a to na co nejkratší přiměřenou dobu a při zohlednění nejlepšího zájmu dítěte.
2. ■ Nezletilým osobám bez doprovodu *a rodinám s nezletilými dětmi* je *po dobu zajištění* poskytnuto samostatné ubytování zaručující přiměřené soukromí. Zaměstnanci musí být odpovídajícím způsobem vyškoleni a zařízení musí být uzpůsobena tak, aby zohledňovala potřeby *nezletilých* osob *a jejich věk* a pohlaví ■ .
3. Zajištěné nezletilé osoby mají možnost provozovat volnočasové aktivity, včetně her a odpočinkových činností přiměřených jejich věku, a mají přístup ke vzdělání *nebo vzdělávacím činnostem* ve formátu, který je z hlediska délky jejich zajištění nejvhodnější.

Kapitola VI
ZPĚTNÉ PŘEVZETÍ

Článek 36

Zpětné převzetí

1. Po vydání ■ rozhodnutí o návratu ■ zahájí příslušné orgány, v příslušných případech s podporou agentury Frontex, *postup zpětného převzetí, případně včetně vydání cestovního dokladu pro státního příslušníka třetí země v souvislosti s potvrzením státní příslušnosti státního příslušníka třetí země a organizace návratové operace.*

■

V příslušných případech se použije evropský cestovní doklad pro návrat v souladu s platným nástrojem pro zpětné přebírání a nařízením (EU) 2016/1953³⁶.

- 7. ■ Zpětné převzetí ve třetích zemích podporují specializovaní styční úředníci Unie pro navracení financovaní Unií. Tito styční úředníci jsou součástí struktury delegací Unie a při naplňování příslušných politických priorit Unie pracují v úzké koordinaci s Komisí.

³⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1953 ze dne 26. října 2016, kterým se zavádí evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zrušuje doporučení Rady ze dne 30. listopadu 1994 (Úř. věst. L 311, 17.11.2016, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

Článek 37a***Vnější rozměr a spolupráce s třetími zeměmi***

Unie a členské státy zajistí, aby vnější rozměr návratové politiky tvořil nedílnou součást komplexního přístupu k řízení migrace.

Pokud je zjištěna nedostatečná spolupráce ze strany třetí země nebo pokud se jeden nebo více členských států potýká s obtížemi při spolupráci s třetí zemí v oblasti zpětného převzetí, přijmou Unie a členské státy vhodná opatření, včetně využití podmíněnosti ve vztahu ke všem příslušným politikám a nástrojům, jako je vízová politika a obchod a rozvoj, jak je stanoveno v legislativních aktech Unie, které je upravují, a ve vztahu k členským státům, které jsou těmito akty vázány, s cílem podpořit předvídatelná a účinná řízení o návratu se třetími zeměmi a zajistit účinnou a trvalou spolupráci v oblasti zpětného převzetí osob.

Kapitola VII
SDÍLENÍ A PŘEDÁVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Článek 38

Sdílení informací mezi členskými státy

1. Členské státy při provádění tohoto nařízení využívají všech vhodných prostředků spolupráce a výměny informací.
2. Výměna informací se provádí na žádost členského státu a může probíhat pouze mezi příslušnými orgány členských států.
3. Členské státy si na požádání vzájemně sdělují **dostupné** informace týkající se osoby, na kterou se vztahuje toto nařízení, za účelem provedení řízení o návratu ■ a poskytnutí pomoci při **návratu a** opětovném začlenění.
4. Pokud lze informace uvedené v odstavci 3 vyměňovat prostřednictvím informačních systémů EU uvedených v čl. 4 bodě 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818³⁷ nebo prostřednictvím doplňujících informací v souladu s nařízením (EU) 2018/1860, **obecně** se tyto informace vyměňují pouze těmito prostředky.

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816 (Úř. věst. L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. **Žádost o informace** musí být řádně odůvodněna.
6. Informace uvedené v odstavci 3 **mohou zahrnovat** zejména:
- a) informace nezbytné ke zjištění totožnosti státního příslušníka třetí země a v příslušných případech totožnosti jeho rodinných příslušníků, příbuzných a jakýchkoli jiných rodinných vztahů ■ ;
 - b) informace týkající se biometrických údajů státního příslušníka třetí země sejmutých v souladu s nařízením (EU) 2024/1358 ■ ;
 - c) informace týkající se státní příslušnosti a **případných cestovních dokladů** státního příslušníka třetí země ■ ;
 - d) informace týkající se míst pobytu státního příslušníka třetí země, tras cesty, jazyků, kterými hovoří, a kontaktních údajů (adresa nebo adresy elektronické pošty a telefonní číslo nebo čísla);

- e) informace o *statusu pobytu nebo povoleních zakládajících oprávnění k pobytu, včetně* povolení k pobytu nebo víz, *jakož i o všech žádostech nebo jejich prodlouženích* vydaných členským státem nebo třetí zemí;
- f) informace týkající se návratové operace státního příslušníka třetí země ■ ;
- g) informace týkající se opětovného začlenění státního příslušníka třetí země, *případně včetně informací o zranitelnosti*;
- h) důvody případného rozhodnutí o návratu státního příslušníka třetí země;
- ha) *informace o tom, zda státní příslušník třetí země plní povinnosti podle článku 21 nebo opatření podle článku 23*;
- i) informace o tom, zda byl státní příslušník třetí země zajištěn nebo zda byla u dané osoby použita alternativní opatření k zajištění;

- j) informace týkající se rejstříku trestů nebo hrozby pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, kterou státní příslušník třetí země představuje;
- k) informace o zranitelnosti, zdravotních a léčebných potřebách státního příslušníka třetí země.

7. Dožádaný členský stát je povinen odpovědět co nejdříve, nejpozději však do **dvou** týdnů.

7a. *Pokud členský stát na žádost podanou podle tohoto článku neodpoví nebo poskytne neúplnou odpověď nebo odpoví pozdě, tato skutečnost nebrání výkonu rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění iniciovaných jiným členským státem ani nemá odkladný účinek. Dožadující členský stát může v souladu s unijním a vnitrostátním právem postupovat na základě informací, které již mají jeho příslušné orgány k dispozici.*

8. Vyměněné informace smějí být použity pouze pro účely stanovené v odstavci 3. V každém členském státě mohou být tyto informace, v závislosti na jejich druhu a pravomocích přijímajícího orgánu, sděleny pouze orgánům nebo soudním orgánům pověřeným řízením o návratu, *zpětným převzetím* nebo poskytováním pomoci při opětovném začlenění.
9. ***Členské státy si na žádost vzájemně předají originály cestovních dokladů státního příslušníka třetí země, pokud je cestovní doklad nezbytný k zajištění návratu.***

Článek 39

Předávání údajů o státních příslušnících třetích zemí do třetích zemí pro účely ***návratu***, zpětného převzetí a opětovného začlenění

1. Aniž jsou dotčeny články 40 a 41, údaje uvedené v čl. 38 odst. 6 písm. a) až h) může zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí země ***nebo třetím stranám příslušným pro pomoc při opětovném začlenění nebo jiných úkolech souvisejících s prováděním návratu, jako jsou letecké společnosti nebo poskytovatelé lékařské péče a je-li to pro účely návratu, zpětného převzetí nebo opětovného začlenění nezbytné.***

3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 ■■ zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.
4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 ■■, musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání a informací o příslušném orgánu přijímající třetí země. ***Tato dokumentace se omezuje na informace nezbytně nutné k prokázání souladu s právním základem pro předání a členským státům z ní nevyplývají žádné další oznamovací povinnosti.***

Článek 40

Předávání údajů o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí v trestním řízení do třetích zemí pro účely **návratu**, zpětného převzetí a opětovného začlenění

1. Údaje o jednom nebo více odsouzeních státního příslušníka třetí země v trestním řízení může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí strany **nebo třetím stranám příslušným pro pomoc při opětovném začlenění nebo jiných úkolech souvisejících s prováděním návratu**, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a) státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl v předchozích 25 letech odsouzen za teroristický trestný čin nebo v předchozích 15 letech za jakýkoli jiný trestný čin uvedený v příloze nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240³⁸, **nebo spáchal trestný čin, za nějž mu byl uložen trest odnětí svobody v délce nejméně dvou let podle vnitrostátního práva, nebo spáchal několik trestných činů, za něž mu byl uložen trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku** podle práva odsuzujícího členského státu ■ ;

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- b) předání údajů je nezbytné pro účely *návratu, zpětného převzetí nebo poskytnutí individualizované nefinanční pomoci při opětovném začlenění*;

■

- d) ■ příslušný orgán *ověřil* a v příslušných případech *se* agentura Frontex *ujistila*, že u tohoto předání nehrozí porušení zásady nenavracení;
- e) ■ příslušný orgán *ověřil* a v příslušných případech *se* agentura Frontex *ujistila*, že u tohoto předání nehrozí porušení článku 50 Listiny.

- 3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 nebo 2 zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.

4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 ■ , musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání, informací o příslušném orgánu přijímající třetí země, odůvodnění, že předání je v souladu s podmínkami stanovenými v odstavci 1 ■ , a předávaných osobních údajů. ***Tato dokumentace se omezuje na informace nezbytně nutné k prokázání souladu s právním základem pro předání a členským státům z ní nevyplynají žádné další oznamovací povinnosti.***

Článek 41

Předávání údajů o zdravotním stavu státních příslušníků třetích zemí do třetích zemí pro účely provedení návratové operace a opětovného začlenění

1. Údaje o lékařské pomoci, která má být poskytnuta státním příslušníkům třetích zemí během návratové operace, může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí země ***nebo třetím stranám příslušným pro pomoc při opětovném začlenění nebo jiných úkolech souvisejících s prováděním návratu, jako jsou poskytovatelé lékařské péče***, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a) předání údajů je nezbytné pro účely provedení návratové operace;
■
 - c) **■** příslušný orgán ***ověřil*** a v příslušných případech ***se*** agentura Frontex ***ujistila***, že u tohoto předání nehrozí porušení zásady nenavracení.

2. Údaje o zdravotním stavu *a léčebných potřebách* státních příslušníků třetí země může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je třetí straně příslušné pro pomoc při opětovném začlenění *nebo jiných úkolech souvisejících s prováděním návratu*, jsou-li splněny tyto podmínky:
- a) předání údajů je nezbytné pro účely poskytnutí pomoci při opětovném začlenění podle článku 46, která je přizpůsobena léčebným potřebám státního příslušníka třetí země;
 - b) státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, ■ udělil s tímto předáním souhlas.
3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 nebo 2 zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.

4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 nebo 2, musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání, informací o příslušném orgánu přijímající třetí země, odůvodnění, že předání je v souladu s podmínkami stanovenými v odstavci 1 nebo 2, a předávaných osobních údajů. ***Tato dokumentace se omezuje na informace nezbytně nutné k prokázání souladu s právním základem pro předání a členským státům z ní nevyplývají žádné další oznamovací povinnosti.***

Kapitola VIII
SPOLEČNÝ SYSTÉM NAVRACENÍ

Článek 42

Složky společného systému navracení

1. Společný systém navracení podle tohoto nařízení sestává z(e):
- a) společného řízení o návratu státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu *na území členských států*;
 - b) systému uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu mezi členskými státy;
 -
 - d) digitálních systémů pro řízení navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí;
 - e) spolupráce mezi členskými státy;
 - ea) dostatečné úrovně zajišťovací kapacity stanovené členským státem s přihlédnutím ke skutečným potřebám;*
 - f) *finanční podpory ze strany Unie a operativní podpory* ze strany institucí a jiných subjektů Unie **■** v souladu s jejich příslušnými mandáty.

- 1a. Vývoj digitálních systémů se v nejvyšší možné míře opírá o stávající vnitrostátní infrastruktury a interoperabilní systémy Unie a nevytváří pro členské státy další zátěž, pokud jde o podávání zpráv nebo postupy.**
2. Unie a členské státy určí společné priority v oblasti návratu ■ a opětovného začlenění a zajistí nezbytná následná opatření, přičemž zohlední Evropskou strategii pro řízení azylu a migrace přijatou podle článku 8 nařízení (EU) 2024/1351, provádění řízení o návratu na hranicích podle nařízení ■ 2024/1349, posouzení úrovně spolupráce třetích zemí s členskými státy v oblasti zpětného přebírání v souladu s článkem 25a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 a nástroje Unie pro zpětné přebírání a veškeré další nástroje Unie relevantní pro spolupráci v oblasti zpětného přebírání.

3. Unie a členské státy zajistí loajální spolupráci a úzkou koordinaci mezi příslušnými orgány a mezi Unií a členskými státy, jakož i součinnost mezi vnitřními a vnějšími složkami ■ .

Článek 43

Příslušné orgány ■

1. Každý členský stát určí v souladu s vnitrostátním právem příslušné orgány odpovědné za plnění povinností vyplývajících z tohoto nařízení.

■

Článek 44

Spolupráce mezi členskými státy

1. Spolupráce a pomoc mezi příslušnými orgány určenými v souladu s článkem 43 se **obecně** uskutečňuje za účelem:
 - a) umožnění tranzitu přes jejich území, aby bylo možné vyhovět rozhodnutí o návratu vydanému jiným členským státem nebo získat cestovní doklady;

b) poskytování logistické ■ nebo jiné materiální nebo věcné pomoci *v souvislosti s tranzitem přes jejich území podle písmene a);*

ba) *usnadnění přemístění podle čl. 8 odst. 1 písm. b);*

■

d) *podpory odjezdu státního příslušníka třetí země do členského státu, v němž má oprávnění k pobytu, v souladu s čl. 8 odst. 3;*

■.

2. *Spolupráce a pomoc mezi příslušnými orgány určenými v souladu s článkem 43 se může uskutečňovat i za účelem:*

a) *vedení nebo podpory politického dialogu a komunikace s orgány třetích zemí za účelem usnadnění zpětného přebírání;*

b) *kontaktování příslušných orgánů třetích zemí za účelem ověření totožnosti státních příslušníků třetích zemí a získání platného cestovního dokladu;*

- c) *organizace praktických opatření pro výkon návratu jménem dožadujícího členského státu;*
- d) *poskytování logistické nebo jiné materiální nebo věcné pomoci.*

Článek 45

Podpora agentury Frontex

1. Členské státy mohou požádat, aby v souladu s nařízením (EU) 2019/1896 byli jejich příslušným orgánům nápomocni odborníci vyslaní nebo podporováni agenturou Frontex, včetně styčných úředníků pro navracení a jiných styčných úředníků.
2. Členské státy poskytnou agentuře Frontex relevantní informace týkající se předpokládaných potřeb podpory ze strany agentury Frontex pro účely nezbytného plánování podpory agentury *v souladu s nařízením (EU) 2019/1896*.

Článek 46

Podpora návratu a opětovného začlenění

1. Členské státy zajistí, ***aby bylo k dispozici*** poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění s cílem poskytovat státním příslušníkům třetích zemí ***v příslušných případech*** informace a pokyny týkající se možností návratu a opětovného začlenění, včetně programů uvedených v odstavci 3, a to co nejdříve v procesu navracení. Poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění může být kombinováno s jiným poradenstvím v rámci dalších migračních řízení v členském státě.
2. Členské státy zajistí, aby informace o návratu a opětovném začlenění byly poskytnuty ***nejpozději při vydání*** rozhodnutí o návratu.
3. Členské státy ***zajistí, aby byly k dispozici programy*** návratu a opětovného začlenění, ***podporované nebo financované na úrovni členských států nebo Unie. Tyto*** programy ***zahrnují*** logistickou, finanční nebo jinou materiální nebo věcnou pomoc nebo pobídky, včetně pomoci při opětovném začlenění v zemi návratu, poskytovaných státnímu příslušníkovi třetí země.

4. Pomoc při **návratu** a opětovném začlenění není individuálním právem a není předpokladem řízení o zpětném převzetí.
5. Pomoc poskytovaná prostřednictvím programů na podporu návratu a opětovného začlenění může odrážet úroveň spolupráce a dodržování předpisů ze strany státního příslušníka třetí země a **může být postupně snižována nebo úplně zastavena**. Při určování druhu a rozsahu pomoci při návratu a opětovném začlenění se v příslušných případech **lze** zohlednit tato kritéria:
 - a) spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země během řízení o návratu a zpětném převzetí, jak je stanoveno v článku 21;
 - b) zda se státní příslušník třetí země vrací dobrovolně nebo zda se na něj vztahuje vyhoštění;

- c) zda je státní příslušník třetí země státním příslušníkem třetí země uvedené na seznamu v příloze II nařízení (EU) 2018/1806³⁹;
- d) zda byl státní příslušník třetí země odsouzen za trestný čin;
- e) zda má státní příslušník třetí země zvláštní potřeby, neboť je zranitelnou osobou, nezletilou osobou, nezletilou osobou bez doprovodu nebo součástí rodiny;
- f) další kritéria podle vnitrostátního práva.*

6. Pomoc uvedená v tomto článku se neposkytuje státním příslušníkům třetích zemí, kteří již využili jiné nebo stejné podpory poskytnuté členským státem nebo Unií. Unie, členské státy a agentura Frontex zajistí soudržnost a koordinaci pomoci při opětovném začlenění.

Kapitola IX ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

Článek 47
Mimořádné situace

1. Vznikne-li důsledkem výjimečně rozsáhlého množství státních příslušníků třetích zemí, kteří mají být navraceni, nepředvídatelně velká zátěž pro kapacitu zajišťovacích zařízení členského státu nebo pro jeho správní či soudní zaměstnance, může tento členský stát po dobu trvání uvedené mimořádné situace rozhodnout o poskytnutí delších lhůt ■ , než jsou lhůty stanovené **v čl. 27 odst. 1, čl. 33 odst. 3 a čl. 38 odst. 7**, a přijmout naléhavá opatření, pokud jde o podmínky zajištění odchylovající se od opatření stanovených v čl. 34 odst. 1 a čl. 35 odst. 2. ***V zájmu urychlení návratových operací mohou členské státy dočasně upravit správní postupy a interní požadavky na podávání zpráv, pokud jsou tyto úpravy nezbytně nutné pro řešení výjimečné situace.***

2. Uchýlí-li se dotyčný členský stát k takovým mimořádným opatřením, bezodkladně o tom uvědomí Komisi. Rovněž uvědomí Komisi, jakmile důvody pro uplatnění těchto mimořádných opatření pominou.
3. Žádné ustanovení tohoto článku nelze vykládat tak, že by umožňovalo členským státům odchýlit se od své obecné povinnosti přijmout veškerá přiměřená obecná či konkrétní opatření k plnění svých povinností vyplývajících z tohoto nařízení.

Článek 48

Statistiky

1. ***Za účelem sledování spolupráce se třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání osob může Komise každoročně žádat, aby byly agentuře Frontex sděleny tyto údaje týkající se příslušných třetích zemí, rozčleněné podle jednotlivých zemí:***

- a) *počet žádostí o potvrzení státní příslušnosti a počet obdržených kladných a záporných odpovědí ohledně potvrzení žádostí o státní příslušnost;*
- b) *počet žádostí o vydání cestovních dokladů, z nich počet žádostí o vydání cestovních dokladů v případech, kdy byla potvrzena státní příslušnost, počet cestovních dokladů vydaných orgány třetí země a počet případů, kdy byly žádosti o vydání cestovních dokladů zamítnuty.*

I

- 2. *Agentura Frontex poskytne Komisi přístup k údajům uvedeným v odstavci 1. Údaje uvedené v písmenech a) a b) rozčleněné podle členských států mohou být sdělovány třetím zemím pro účely sledování provádění a dodržování povinností v oblasti zpětného přebírání, a to i v rámci nástrojů Unie pro zpětné přebírání.*

3. *Členské státy na žádost Komise poskytnou informace nezbytné pro dokončení posouzení podle čl. 9 odst. 12, zejména statistické údaje o počtu státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahují rozhodnutí o návratu vydaná jiným členským státem, a o počtu státních příslušníků třetích zemí, kteří byli vyhoštěni nebo navraceni na základě uznaných rozhodnutí o návratu a případně rozhodnutí o vyhoštění vydaných jiným členským státem ve stanovené lhůtě.*

■

4. *Komise ■ pro účely tohoto článku pokud možno využívá informace poskytnuté podle nařízení (ES) č. 862/2007.*
5. *Pokud Komise předloží legislativní návrh podle čl. 9 odst. 13, navrhne v případě nutnosti změny tohoto článku s přihlédnutím k relevantnímu legislativnímu vývoji v oblasti digitalizace.*

Článek 49

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011. Pokud výbor nevydá žádné stanovisko, Komise navržený prováděcí akt nepřijme a použije se čl. 5 odst. 4 třetí pododstavec nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 50

Podávání zpráv

1. Do ... [*pět let po vstupu tohoto nařízení v platnost*] a poté každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení v členských státech, a bude-li to vhodné, navrhne jeho změny.

2. Členské státy Komisi na její žádost zašlou **dostupné** informace nezbytné k vypracování její zprávy **podle odstavce 1** nejpozději devět měsíců před uplynutím této lhůty. **Komise pokud možno využívá informace poskytnuté podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 862/2007.**

Článek 51

Zrušení

1. Směrnice 2008/115/ES¹, směrnice 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES se² pro členské státy vázané tímto nařízením **zrušují ode dne použitelnosti tohoto nařízení podle čl. 52 odst. 3.**
2. Odkazy na zrušené směrnice se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze.

Článek 52

Vstup v platnost *a použitelnost*

1. Toto nařízení vstupuje v platnost ***dnem*** vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. ***Článek 1, čl. 2 odst. 1 až 3, čl. 4 odst. 3, článek 5, čl. 7 odst. 8 a 9, články 17, 18, 19, 36, 37a, 43, 45, 49, 50 a 51 tohoto nařízení jsou použitelné ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost.***
3. ***Ostatní ustanovení tohoto nařízení jsou použitelná od ... [Úřední věstník: vložte datum odpovídající 12 měsícům ode dne vstupu v platnost].***
4. ***Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.***

V ■ ...

Za Evropský parlament

předsedkyně

Za Radu

předseda/předsedkyně